

Cena 1 dinar

Edinost

Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ul. 6. Tel. 25-67. Izhaja vsako soboto. Velja letno 36 din, polletno 18 din, mesečno 3 din. V Mariboru dostavljen na dom letno 48 din, mesečno 4 din. Oglasi po ceniku. Rokopisi se ne vračajo. Poštni čekovni račun 11.787.

Vreme
od sobote do sobote

(Napoved od 30. aprila do 7. maja)

V južnih kakor tudi severnih predelih Slovenije sprva še vedno nestalno in spremenljivo vreme s pooblaščenimi in padavinami, mestoma celo nalivi. Polagoma pa se bo vreme ustalilo in zasukalo. Toplotne razmere se ne bodo mnogo spremenile. Jutra večidel jasna s toplimi dopoldnevi, noči hladnejše, deloma vetrovne, ponekod slana, zlasti v višjih predelih.

Nehajmo z zanesenjaštvom in hvaležnikarstvom Bodimo ponosni in samozavestni

Slovenci smo narod zanesenjaštvu in hvaležnikarstva. Za vsako dobro besedo gradimo radi dobrim besednikom lepe spomenike. In kar je značilno, dobrodušno verujemo, da je res tako, kakor nas je dobri besednik potrepljal po rami. Tako smo zaupali raznim stricem in tetam in verovali narodnim »dobrotnikom«, dokler končno nismo dospeli do spoznanja, da je treba pričeti z drugačnim mišljenjem in življenjem. Ravno tako smo vedno prav radi povdarjali, da se imamo za naše osvobodjenje zahvaliti tem in tem. Skozi vse dobe našega življenja nismo vedeli kako in kam bi s hvaležnostjo, ker toliko smo je imeli, da se je pojavil radi nje pred nami kar nov problem.

Prepričanje, da je res tako, je vodilo posebno slovensko inteligenco k izrazom pokornega sluge in ni čudno, če smo skozi in skozi prikazovali svojo manjvrednost. Manjvrednost je bila očitna zlasti v takšnih okoliščinah, ko bi imeli kaj »dobiti«. Ker smo smatrali vsako drobtino za celi hleb, drobtino, ki je pala s tuje mize, smo kazali vprav beraško hvaležnost.

To lastnost je vcepil v nas bivši cesarski Dunaj — rav-

no ta lastnost nas nikoli ni delala ravnopravnih državljanov Jugoslavije, o kateri na drugi strani po vseh zgodovinskih dogodkih opravičeno trdimo, da je tudi slovenska narodna država.

Zavedati se moramo, da smo narod, ki ne drži križem rok, narod, delaven od zore do mraka kakor čebelica, narod, ki je do skrajnosti skromen, narod, ki plačuje davek točno in natančno, do poslednje pare. In naposled: državni narod smo! Kot taki imamo velike dolžnosti, imamo pa tudi pravico, krojiti si usodo tako, kakor bo nam prav in dobro. Ako pa nam kdo priznava samo dolžnosti, pravic pa nikalih, potem nismo ravnopraven narod, ampak podjarmljeni. Vemo pa, da nas za podjarmljenje ne smatrajo niti bratje Srbi, niti Hrvatje, temveč, da je takega plevela mnogo, mnogo v nas samih. Sami se delamo: nepotrebna hvaležnost je suženjska čednost!

Da pridemo do prave podobe, je v našem interesu in v interesu Jugoslavije, da napovemo dokončno borbo slovenskemu zanesenjaštvu in hvaležnikarstvu!

— a.

Diktatura in demokracija!

»Morda res zagotovi diktatura pod nekaterimi pogoji večjo moč državne volje, kakor razrvana zgolj parlamentarna demokracija, toda to kar demokracijo dviga visoko nad avtoritarne režime, je dejstvo, da poziva k delu za državo ves narod. Dočim združuje avtoritarne premoč in odločanje v rokah nekaj ljudi, se opira demokracija na sodelovanje in odgovornost vseh državljanov. Avtoritarne režime se opirajo na pokorščino, so za nezrele ljudi, demokracija vzgaja in prepričuje, predstavlja torej vlado tovarištva in človečanstva. Avtoritarne režime, ki sloni samo na eni ali na nekaj osebah, ne vzgaja nobenih pravih sodelavcev, marveč samo navidezne. Nikogar ni, ki bi bil vzgojen za samostojno mišljenje in odgovorno delo, da bi vzdržal v celoti pravi red. Trajen avtoritarne režime je naravna nemogućnost. Diktatura more biti odgovor na krizo, reakcija na bolan organizem, nikdar pa na stalne normalne oblike države.«

(B. Grafenauer: »O nasilju«, »Dejanje«, str. 118.)

Zakaj čitamo „Edinost“

Priključivo in prijetno mi je že ime tega novega mariborskega tednika. »Edinost« ni glasilo ne prikrit zagovornik nobene stare politične stranke, ki se — pač po vremenu — venomer preoblači, ne njih delovanja. Tudi ni glasnik kakšnega posameznika ali kakšne druge, človeški družbi škodljive svojati (klke). Pač pa skuša biti čim vernejši tolmač upravičenih želj in resničnih potreb predvsem kmečko-delavskega ljudstva, seveda zlasti slovenskega in jugoslovanskega sploh, kakor vseh tistih, ki z njim živijo in ga nesebično ljubijo. Deluje za dosego dobrega sožitja z drugimi potrebnimi stanov.

Ni verski, ker so za to druge mogočne državne in mednarodne ustanove, pa tudi ni potverski. Pobija le vsakršne zloabe. Brani resnico in pravico ter zatira laž in krivico. Preganja pokvarjenost in podkupnost (korupcijo) vsake vrste. Poteguje se za enakopravnost vseh državljanov v pogledu njih dolžnosti in pravic. Ne krade nikomur časti. Mrzi licemerstvo.

Pospešuje dobro narodno gospodarstvo, ki naj ustrezno služi splošnosti in družabni skupnosti, ne pa pretežno posameznemu. Ne očenja človeka zgolj po tem, kaj je in koliko glešča, marveč po tem, na kakšen način si je kaj pridobil in kakšen človek je. Dovoljuje vsakomur pošteno svobodno besedo, ki zadošča zakonitosti in tu naštetim svrhom.

»Edinost« je rodoljubna in domoljubna. Zagovarja ljudovladnost (demokracijo) in odklanja nauk o skupnosti dela in imetja (komunizem). Spoštuje pridnost, vačnost in dobrosrčnost. Obsoja lenobo, razslapnost in požrešno sebičnost. Pospešuje zdravo gospodarsko samopomoč in zadrugištvo. Je iskrena in ljudska. Razkriva in šiba stvarne napake pri javnih ustanovah in upravah.

Že to meni zadošča, da se mi duh in srce sprostita v zadovoljstvu. Zato »Edinost«, ki je povrh po kakovosti vsebine in po svojem obsegu naš najcennejši tednik, ker ni dobičkarska, rad čitam in po možnosti pri tej tudi skromno sodelujem. Tako i za naprej, dokler »Edinost« taka ostane. — Andrej Zmavc.

Širite Edinost

Zgodovinski sestanek držav Male antante

Od 4. do 6. maja bo v Sinaji v Romuniji izredno važno zasedanje držav Male antante (Jugoslavije, Češkoslovaške in Romunije), na katerem bodo odgovorni državniki razpravljali o položaju, ki je nastal v zadnjih dveh mesecih zaradi priključitve Avstrije k Nemčiji. Vsebina razgovorov se bo nanašala na sledeča vprašanja:

1. Odnosaji Male zveze do Italije in nastop članic Zveze na majskem zasedanju Zveze narodov, kjer bodo države Male zveze podprle angleško zahtevo po priznanju italijanskega cesarstva. 2. Podonavsko vprašanje po odstranitvi Avstrije iz mednarodnega odbora, ki ureja plovo po Donavi. 3. Sedanji politični položaj Češkoslovaške z ozirom na zadnje dogodke v njeni notranji politiki. 4. Zblizanje med Malo zvezo in Madžarsko, ki

Dr. Milan Hodža,
min. predsednik
češkoslovaške
republike.

se je začelo že na zadnjih sestankih in po čemer se potreba vedno bolj kaže.

Vidi se, da bo to zasedanje res zgodovinskega pomena ter je pričakovati, da bodo kot vselej doslej zavzele članice k tem vprašanjem soglasno stališče.

Izkoriščevalce naroda je treba trdo prejeti

Od kod tolikšna bogastva?

Vsak zdrav in delaven človek je pridobitnik in gospodar. Z delom pridobiva zaslužek, ki ga živi, z zaslužkom pa je treba pametno gospodariti, da vsega prekomalu ne zmanjka. To je čisto naravna stvar.

So pa tudi ljudje, ki nimajo nikoli dovolj in si nič ne privoščijo. Ko so že čisto lepo obogateli, še vedno grabijo in grabijo ter vkup znašajo. To je njih trdni namen, ki posvečuje čisto nečedna sredstva, ki se jih pri tem poslužujejo. Pretirano prizadevanje po obogatitvi je družabna bolezen, ki jo je treba zdravit z učinkovitim lekom, ker je splošnosti škodljiva. Grabežljivost je skoroda vsekdar hudo nesocialna, protiljudska, ker gre navadno na račun drugih. In ni je baš tako malo.

Ko smo dobili — menda leta 1932. — prve senatorje, se je nekdo od njih, ki se domnevno ni čutil prizadetega, zmislil, da bi bilo dobro, načine vsaj največjih obogatitev zakonito preiskati in urediti. Z veseljem smo čitali prve vesti o takem predlogu. Pa kakor se je lepi predlog nepričakovano pojavil, tako je — in še mnogo brž — izginil, da ni o njem ne sluh ne duha več.

Vendar bi bilo — tako mi veli moja kmečka pamet — jako dobro, ako bi kak novi senator omenjeni predlog obnovil in spravil naprej do uzakonitve. Saj vendar pri nas ne velja več tista rečenica: Vrana vrani ne izkljuje očel.

Mi imamo dobre mnenje o tistih, ki

morejo kaj dobrega storiti za te izmučene in izmzgane množice. Izkoriščevalce naroda je treba trdo prejeti, brez prizanjskosti. Vendar ne drži več, da je edino denar sveta vladar, ki bi mu morali vsi drugi večno tlačaniti.

Morda pa je ponekod tudi drugače. Ko sem bil namreč nekemu, na novo izvoljenemu poslancu iz vpludnosti čestital na izvolitvi, mi je šaljivo potožil: »Res je dobro izpadlo; toda za vsako tako izvolitev zahteva duh časa več denarja ko pameti!« No, zdaj pa vemo: Če bi ne bilo bogatašev, bi ne imeli poslancev. Zato naj rajši ostane vse pri starem! — Sotlski.

Zadoščenje »Kmetijski družbi« kot zadrugi

Svoj čas je v naši javnosti dvignilo precej prahu dejstvo, da je naša upravna oblast osporavala spremembo Kmetijske družbe v Ljubljani v zadrugo. Proti temu je vložila Kmetijska družba tožbo najprej na upravno sodišče v Celju, ki je razsodilo v prid Kmetijski družbi in priznalo upravičenost spremembe v zadrugo. Proti tej odločbi upravnega sodišča v Celju se je kraljevska banska uprava Dravske banovine pritožila na državni svet. Toda tudi ta je zavrnil pritožbo banske uprave kot neosnovano. S tem je dobila Kmetijska družba popolno zadoščenje za vse napade, ki jih je bila svojčas deležna.

PROSNJA UPRAVE

NA OGLED

pošiljamo občasno samo dve zaporedni številki, ki jih ni treba vračati. Prvi številki je priložena poštna položnica (ček).

KDOR ŽELI NAROČITI »EDINOST«, KI JO JE DOBIL NA OGLED,

naj izvoli nakazati naročnino takoj, da prispe sporočilo o nakazilu semkaj najkasneje 7 dni po prejemu prve številke na ogled, in sicer vselej po možnosti obenem vsaj za 6 mesecev (18 dinarjev) ali najmanj za 3 mesece (9 dinarjev), pozneje pa redno po mogočnosti vnaprej.

DOSEDANJE PREJEMNIKE LISTA,

ki ne bodo poravnali naročnine do sredi meseca maja, homo morali žal, črtati.

KDOR LIST VRNE,

ker ga ne more ali noče naročiti, naj se pri besedah »Ne sprejemam, nazaj!« svojeručno podpisuje, ker so nam doslej vračali neke izvide tudi brez vednosti naslovnika.

Napačno je mnenje, da je naš tednik nekakšen naslednik bivšega tednika »Neodvisnost«.

»EDINOST« JE NOV IN SAMOSTALEN TEDNIK.

Razpošiljamo položnice poštnege čekovnega računa št. 11.787 »Mariborske tiskarne d. d. Maribor« s pripisom na srednjem delu (sporočilu) zgoraj: »Edinost«. Kdor položnico izgubi, lahko dobi pri vsaki pošti golico (blanket) položnice za 25 par, ki jo je treba samo ustrezno izpolniti.

VAŽNO JE:

lahko čitljivo ime in popoln naslov z navedbo pošte naročnika; potem pa: vsako spremembo naslova je treba takoj javiti z navedbo morebitne nove in prejšnje pošte.

PRIDOBIVAJTE NOVE NAROČNIKE! NE ZAVRŽITE NOBENE POLOŽNICE! TO JE NAŠA PROSNJA.

ki jo blagovolite upoštevati!

UPRAVA »EDINOSTI«,
Maribor, Kopališka ulica 6.

Konec kitajsko-japonske vojne?

Nekatere vesti že predvidevajo možnost skorajšnjega zaključka vojne med Japonsko in Kitajsko. Vendar pa izjavljajo Kitajci, da ne odnehajo, dokler ne osvojijo vsega svojega ozemlja, ki so jim ga odvzeli Japonci. Pač pa se pripravljajo na umik Japonci, očitno precej razočarani nad vsemi zadnjimi porazi in izgubami bitk, ki so jih morali doživeti. Vojna sreča, ki se je čez noč zasukala, je našla kaj slab odmev celo na samem japonskem. Japonsko časopisje je javno začelo pozivati, naj se ta zabloda in morija enkrat že konča ter se japonske čete vrnejo domov. Če se bo to zgodilo, bo ta umik vsekakor zelo sramoten poraz za Japonce in tudi za vse tiste, ki so zanje fige držali, med njimi celo nekateri pri nas.

maršal Čangkajšek, sedanjí diktator Kitajske, si je pod enotnim vodstvom zbrala sedaj vse razpoložljive sile in zmagovito napada japonsko vojsko ter jo čedalje bolj izriva iz Kitajske.

7 dni domačih vesti

* **† Janez Trček.** V Vehršah pri Zireh je preminul pretekli četrtek tamošnji ugledni posestnik Janez Trček, oče ravnatelja Zveze slovenskih zadrug in znane slovenskega zadrugarja Frana Trčka. Pokojnik je bil trdna kmetijska korenina, izredno delaven, odporen in skrben gospodar. Svoje marljive sile je posvečal tudi javnemu delu v občini Godić, ki ji je županoval nad 15 let. Vzorčnemu kmetiskemu možu svetel spomin, njegovim domačim iskreno sožalje.

* **Sokol - Maribor I** (Magdalenski okraj) priredi v nedeljo, 8. maja ob 14 uri na letnem telovadišču v Magdalenskem okraju veliko javno tombolo. Po tomboli bo istotam velika veselica. Čisti dobiček je namenjen zgraditvi Sokolskega doma dr. Pivka. Prva tombola znaša 5000.— din v denarju, druga 3000.—, tri tombole po din 1000.— in še nad 300 lepih in praktičnih dobikov. Tablice za to tombolo se že prodajajo za ceno din 2.50 komad.

* **Nj. Vis knez namestnik Pavle** je obhajal v četrtek svoj 45. rojstni dan. Za težko in odgovorno nalogo, ki jo vrši skupno z ostalimi namestniki do polnoletnosti Nj. Vel. kralja Petra II., mu želi vsa Jugoslavija čvrstega zdravlja in moči.

* **Novi poglavar muslimanov** v Jugoslaviji je postal v smislu odločitve kraljevih namestnikov Fehim Efendi Spaho, sodnik šerijatskega sodišča v Sarajevu.

* **Minister za telesno vzgojo naroda V. Miletić** je pretekli dni odpotoval z večjim spremstvom v Nemčijo, kjer bo proučil tamošnje ustanove za sport in telesno vzgojo.

* **Sredi junija** bo obiskal Bolgarijo ministrski predsednik in zunanji minister dr. Milan Stojadinović.

* **Prometni minister Dobrivoje Stošović** je na svojem inozemskem potovanju obiskal najprej Italijo, kjer si je ogledal več ustanov in podjetij, nato pa je odšel v Švico, da tudi tam obišče in ogleda nekatere naprave in ustanove.

* **Na mednarodnem šahovskem turnirju** v Ljubljani, ki je trajal 17 dni, in ki so se ga udeleževali naši najboljši šahisti in par inozemskih, je zmagal kot prvak Bora Kostić iz Vrška.

* **V državni hipotekarni banki** se je doslej nabralo 2 milijardi 595 milijonov dinarjev denarja nedoletnih iz naslova zapuščin.

* **V naši diplomatski službi** je bilo premeščenih več uradnikov, precej pa jih je tudi napredovalo.

* **V Beogradu** je umrl general Živko Pavlović, eden najodličnejših jugoslovanskih oficirjev ter član Akademije znanosti v Beogradu. Pokojnik se je udeležil tako balkanske kakor tudi svetovne vojne.

* **Veleblagovnici Ta-Ta**, ki je dobila svojčas v Beogradu dovoljenje za poslovanje, je bilo te dni dovoljenje odvzeto ter je morala takoj zapreti svoj obrat, četudi so v njem Beograščani, zlasti siromašnejši sloji, pridno kupovali razne drobnarije.

* **Maribor** ima spet svojo senzacijo. Jedva so dobro vtaknili za mreže lažnega konzula Klavsa, že je policija odkrila novega umetnika in lovca lahkovernih kalinov, ravnatelja »Privredne in zdravstvene zadruge za vzajemno pomaganje« Jožeta Rožeta. Ta zdruza je poslovala po vzorcu bivše Kmetijske eksportne za druge, ki je svojčas dvignila toliko prahu.

* **V Ljubljani** so bile te dni na obisku bolgarske učiteljice, ki so priredile tudi svoj koncert. Njih obisk je bil lepa manifestacija jugoslovansko - bolgarskega prijateljstva.

* **V Borovu** bo tvrdka Bata priredila 6. maja praznik dela, pri katerem bo sodelovalo 30.000 oseb.

* **V Ljutomeru** so preteklo nedeljo zborovali kmetijski čebelarji, ki so ob tej priliki izdali obsežno resolucijo s predlogi za čebelarski zakon.

* **V hercegovskih vaseh** je nastopilo kaj žalostno stanje za tamošnje živino. Zaradi neugodnega vremena je popolnoma zmanjkalo živinske hrane, tako da živina zaradi lakote poginja.

* **V Zagrebu** bodo 8. maja na svečan način položili temeljni kamen za zgradbo Doma seljačke sloge.

* **V Dalmaciji** je letošnji spomladanski ribji lov izredno obilen, da takega tamošnji ribiči že dolgo ne pomnijo.

* **Kmetje iz vasi Matejevec pri Nišu** niso bili zadovoljni z mejami, ki so delila njih posestva s sosednjo vasjo. Hoteli prenesti mejnike je prišlo med njimi in sosedji do pravcate bitke, v kateri je bilo več ranjenih.

* **V Koprivnici** na Hrvaškem so tekom tega meseca zabeležili že peti potres.

Kraljevska poroka v Albaniji

V sredo je bila v glavnem mestu Albanije, Tirani, poroka kralja Zoga z madžarsko grofico Geraldino Appony. Poročne svečanosti, ki se jih je udeležilo tudi precej gostov iz inozemstva, so potekle zelo svečano. Mesto je bilo slavno- stno okrašeno, kakor še nikdar prej, tako da je preprosto albansko ljudstvo, ki

je prišlo gledat poroko svojega vladarja, strmelo nad razkošjem in luksuzom. Poroke se je udeležilo posebno mnogo madžarskega plemstva, v katerem so sedaj še bolj zrasel ponos in oholost. Po poroki sta se kralj in mlada kraljica odpeljala v Drač, kjer nameravata prebiti svoje medene tedne.

Albanski kraljevski par: kralj Zogu in kraljica Geraldina, ki sta se z velikimi svečanostmi poročila preteklo sredo v Tirani v Albaniji.

Politični preganjanci izza vojne se združujejo

Kaj pa preganjanci izza poveljne dobe?

Bivša Avstrija je bila ena izmed najbolj izprijenih držav na svetu. Brezdušni Habsburžani in njih pokvarjeni zavezniki so jo spravili tja, od koder ji ni več vrnitve. Avstrija je bila najbolj krivična slovanskemu življu v tej deželi in najbolj kruta, obenem nevarna zatiralka majhnih narodov, torej baš tudi nas Slovencev. Saj nismo imeli dovolj sredstev za učinkovito obrambo, razen kolikor toliko v zavezništvu z drugimi slovanskimi brati, ki je pa bilo čisto precej zrahljano ali umetno onemogočeno. Krvniki so se zato kaj radi spravljali na posamične narodnjake po določenem načrtu. »Tudi Slovenci« so se znali spretno izmikati, ali so se pa spreobračali v očitne sovražnike svojega rodu, kakor jim je pač boljše kazalo. Nemškutarjem je šla pšenica v klasje. Zavedni narodnjaki so mnogo pretrpeli. Najbolj odločne Slovence so preganjali, tem bolj, čim bolj so se zdeli oblastnikom nevarni. Redkim Slovincem bogatincem so bolj prizanašali, ker jim sploh niso zlahka mogli do živlega. Boj za kruh in obstanek je bil silen. Le čisti značajniki so ga zdržali.

Za svetovne vojne je Avstrija zlivala še hujše sovraštvo na slovanski živeli. Gonila nas je v strelske jarko in zamo-kle ječe. Koliko jih je povrhl na lepem po-bila! Mnogo živih prič in žrtev krutega nasilja je še danes med nami. To so politični preganjanci izza vojne, ki se, kakor smo nedavno čitali v nekem ljubljanskem dnevniku, zdaj zbirajo in združujejo. Da poživijo strašne spomine. Da pomagajo pisati kravato zgodovino. Da dosežejo vsaj nekaj pravnega zadoščenja. Kakšnega drugega težko. Zavedajo se, da jim vseh krivic nihče več ne popravi, ker je krivice odplnila svetovna vojna in vse tisto, kar je za njo sledilo. Novo združitev pozdravljamo.

Po uedinjenju v narodno državo je marsikomu odleglo. Prej mlačni Slovenci kličepalci in mnogi nemurli so postali velenarodnjaki, kar so še danes v svoji brezmejni ničemurnosti. Pa so kmalu prišli — tudi za vrle poštenjake — nerodni časi. Začela nas je objestnost prevzemati. Navajeni napadalnega in obrambnega

boja, smo se začeli med seboj, v domači hiši grizti in klati. Ne ubijaj! Iz tega lepega krščanskega nauka so zbrisali prvo besedo. Ostalo nam je povelje: Ubijaj! Koga ubijaj? Brata. Soseda. Soderžavljana. Družino. Vseeno, če je kaj zakrivil ali ne. Samo zato, ker ni z nami. Kdor pa ni z nami, je zoper nas. Takega je treba vklebiti v natezalnico ali drugače zmrcvariti, duševno ali gospodarsko, ali na vse znane in izmišljene načine, samo da bolj boli. Čeprav na stroške in veliko škodo občestva. To je družabna zabloda izza poveljnih let. Kdo bo to popravil? Kdaj? Kako? Še je mogoče vsaj nekaj popraviti, ker še ni vse zabrisano v davnini. Predlagamo, da naj nova združitev razširi svoje delovno področje tudi na poveljno dobo in se prekrsti v društvo »Politični preganjanci izza vojne in poveljne dobe«. Tisoče poštenih članov bi kmalu zbralo širom po domovini in mnogo pripomoglo k splošni ozdravitvi n.ših bolnih družabnih razmer, ki jih je rodil sam bes iz do dna duše pokvarjenega človeka. Počkovo.

Naša zunanja trgovina pasivna

V marcu je dosegel naš izvoz 422.8 (lani 511.8) milijona dinarjev in je bil za 89 milijonov ali 17.38% manjši ko lani, uvoz pa 509.6 (lani 451) in se je povečal za 13% ali 58 milijonov. Lani smo imeli 60.8 milijonov din prebitka, letos pa 86.8 deficita.

V I. četrtletju smo izvozili za 1.173.8 (1333.1), uvozili za 1311.5 (lani 1106) milijona dinarjev, tako da znaša letošnji deficit 137.7. Lani je bilo 227 milijonov prebitka. Po količini smo izvozili v marcu 337.657 ton, uvozili pa 96.946 ton blaga.

Nemška marka zamenjala šilling

Izšla je uredba, s katero se ureja nemška marka kot edino zakonito plačilno sredstvo. Prenehala je tudi avstrijska Narodna banka, ki mora v kratkem likvidirati. Delničarji banke bodo dobili za svoje delnice ne gotovino, temveč nemške dr-

v splitski ladjedelnici. Dobila po ime »Ljubljana« ter ji bo kumoval ljubljanski župan.

* **Za potovanje v Avstrijo** sedaj vizumi niso več potrebni, kar je objavilo nemško poslanstvo v Beogradu.

* **V Beogradu** je bil preteklo nedeljo kongres jugoslovanske delavske zveze, ki se ga je udeležilo, kakor poročajo vladni listi, okoli 30.000 oseb. Na kongresu je imel daljši govor predsednik vlade doktor Stojadinović, ki je zvezo sprejel pod svoje okrilje.

Praznik pomladi

Ko je v preteklem stoletju nastajal nov stan, delavski stan, je marsikateremu industrijskemu delavcu, ki se ga je še držala domača gruda in vonj po kmetiskem hlevu, poletel spomin nazaj, v otroško mladost, ko se je v najlepšo pomlad »z-košatil prešerni maj. Primerjal je »mislilih delo tam in tu, nikjer ni bilo življenje dovolj prida: tam robota zemlji in ljudem in ubijanje vse žive dni od najbolj rane zore do najbolj pozne noči, za plačilo stradež, tu nadaljevanje tistega življenja, le v drugačni obliki, za plačilo zopet stradež. Zaprt med štiri stene razmišlja delavec tudi danes lahko le na majsko prelest, kajti razen trpljenja ima kvečjemu samo tole: lep dan in v cvetoči prirodi. Tako si je izbral proletarijat prvi maj za svoj praznik, da ob pričetku najlepše letne dobe proslavi pomlad in si v svobodni naravi nabere novih duševnih moči za dneve, ko bo treba prestat marsikatero grenkost. V svobodni naravi se v človeku, ki izhaja morda že iz drugega ali tretjega delavskega rodu, prebudi po min na pomlad pradedov, ki so lačni zapustili motiko in plug in se zarili v rove ali zapri med oglušujoči ropot strojev, da izvabijo iz žuljavih dlani boljše kruh. Pri nas, kjer je delavski stan na vseh koncih in krajih ob porajajočih se novih industrijah še prav, prav mlad, saj se večine delavstva še drži kmetijski duh, je ta spomin čisto svež in se skoroda človeku zdi, kot da je simbol delavskega praznika samega komajda le rahel spomin na nekdanje čase, ko se je ubogi človek boril za življenjske malenkosti, za tiste male, male, ki se zde danes, ko jih imamo, kot samo ob sebi umevna stvar. Mladost slovenskega delavskega stanu je kriva, da v našem delavstvu še ni tiste enotne zavesti, ki bi rasla v prodor in kovala boljše, lepše dni. In tudi, da je slovenski delavski stan idejno tako razbit!

Pred mnogimi, mnogimi leti je naše delavstvo slovensko praznovalo prvi maj. Zastava rdečih src je plapolala iz mest in zakajenih predmestij v sončni dan, in priroda, ki nikoli ne spreminja obraza, je budila vero v lastno moč. Na mogočnih zborih je proletarijat mobiliziral to svojo udarno moč in — kar je zlasti za njega značilno — trezen, ne alkohola pijan, zaključil praznovanje edinega lepega dne.

Zadnja leta se je pod silo dogodkov zunanost manifestacij v tem smislu opustila, romantika se je umaknila resničnosti. Razigranost se je morala udati trdi besedi krize, ki je posebno po prožnih manevrih kapitalizma zadela ne toliko industrije, temveč ubogega delavca. Spremenile so se tudi politične razmere, demokracija se je morala umakniti fašizmu, delavske politične stranke so razmere ubile — in tudi slavnostni prvi maj je ostal le praznik src, praznik želja na sončne dni, ko bi izginil življenja mrak, beda in grozeča vsakdanja skrb za vsakdanji kruh. Prvi maj je ostal le praznik želja, da bi že skoro tudi našemu življenju zasijala lepša pomlad.

Slovenski delavec, član ubogega slovenskega telesa, je razbit na različne dele, ki vsak vleče svoj voz. Na tem ali onem vozu sedi dostikrat tudi »gospodar« in drži mogočno vajeti v rokah. Gojiti je treba delavsko zavest, služiti le sebi. Edinost delavskega stanu je prav tako potreba boljših dni naše domovine, kakor edinstvo kmeta in duševnega delavca in končno edinstvo vseh stanov.

V to edinost naj zori slovenski delavec in v sklopu z ostalim delovnim ljudstvom v slovensko in jugoslovansko pomlad!

—ž.

žavne obveznice, ki se bodo obrestovale po 4.5%. Avstrijski šilingi se bodo zmanjšali pri drž. blagajnah samo do 15. maja, po tem roku pa le v posebnih primerih pri Reichsbanki. V veljavi ostane le še drobšč po 1 in 2 groša. Šilingi se bodo zamenjavali po tečaju, da je ena marka 1.50 šilinga.

Zaposlenost v marcu

Po podatkih OUZD je bilo v marcu vseh zavarovancev 92.317, to je za 5631 več kot v marcu leta 1937. Od teh je bilo moških 57.556 (+ 4.280), ženskih pa 34.761 (+ 1.351). Bolnikov je bilo 2.650, za 112 več ko v marcu 1937. Odstotek bolnikov se je znižal za 2.87% (— 0.06). Povprečna dnevna zavarovana mezda je znašala din 23.90, za din 1.32 več ko v marcu 1937. Celotna dnevna zavarovana mezda pa din 2.206.468.—, za 248.766.—

Kadar se ogenj bije z vodo, vselej ogenj podleže.

Tedensko zrcalo

Pomemben jubilej

Rešetar »Slovenskega gospodarja« opozarja na naslednji majski jubilej:

»Jubilej! Peti maj se bliža! Vsi, ki ste ta dan šli »svobodno« na volitve, spomnite se tega dneva in uživite se zopet nazaj v tiste »svobodne« čase!»

Ze vse prav in lepo. Bomo videli, kaj bo prinesel nov volivni zakon. Kaj, če se bo moral »Slovenski gospodar« v bridkosti spomniti modrega izreka »ne hvali dneva pred večerom« in bi moral zapeti tudi svojim ljudem prav enak jubilej?!

Kam gredo dobički?

Iz 17a št. »Kmetkega lista« posnemamo naslednje poročilo o dobičkih kapitalistov v borskih rudnikih:

»Ruda, kupčija tebe rede,« je Slovenec pel že Valentin Vodnik. Ie tega še ni povedal, da gredo dobički prvenstveno vt uje žepe. Tako bo uprava Francoske družbe borskih rudnikov na občnem zboru 11. maja t. l. po poročilih iz Pariza predlagala izplačilo dividende 272.36 odn. 275 frankov. Zmanjšanje dividende pa ne pomeni, da je dobiček manjši, ker je družba v decembru 1936 izvedla povišanje glavnice od 15 na 60 milijonov frankov, in sicer prav radi tega, da se vsakoletni visoki dobiček razdeli na večje število delnic. Lanska dividenda je bila izplačana na 600.000 delnic. V celoti se bo porabilo za plačilo dividende nad 79 milijonov frankov nasproti 46 milijonov, kolikor je bilo izplačanih lani. Iz povišanega zneska za dividendo se da sklepati, da se je dobiček lani še znatno povečal.

Ti gospodje torej lahko brez pretiravanja govore o naraščajočem blagostanju.

Plačilo starega dolga Sloveniji

O nujnosti železniške zveze Slovenije z morjem piše »Trgovski list« med drugim:

»Napoved 4 milijardnega notranjega posojila za investicije in narodno obrambo je zopet postavila v ospredje staro zahtevo Slovenije: sezidavo železniške zveze Slovenije z morjem.

In to je tudi le naravno. Kajti zveza Slovenije z morjem je bila že uzakonjena, za to zvezo se je tudi najelo posojilo in bi zato sezidava te železnice pomenila le plačilo starega dolga Sloveniji.

Pa tudi pravičnost zahteva, da se ta železnica že enkrat izvede. Niti ena železniška direkcija v državi ne daje tako velikih dohodkov železnici ko ljubljanska, v nobeni drugi direkciji pa se ni zgradilo tako malo železniških prog kakor v ljubljanski. V nobeni drugi železniški direkciji pa tudi ni železniško osebje tako obremenjeno s službo, ko v Sloveniji. To so sami tehni in stvarni dokazi, da je Slovenija v železniškem pogledu v resnici zapostavljena. Ta zapostavljenost je dosežaj že toliko časa trajala, da ima Slovenija vso pravico zahtevati, da se že enkrat neha.

Složno mor zato zahtevati vsa Slovenija, da se vsaj sedaj ta njena stara zahteva izvede in da se ji vsaj sedaj izpolni obljuba, ki ji je bila v obliki zakona dana že pred leti. Stari dolg se mora Sloveniji že enkrat plačati.

Za kmečke žulje...

Kmetijska zbornica v dunavski banovini je razpisala mesto glavnega tajnika. Prosilec mora imeti fakultetsko ali slično izobrazbo in ne sme biti starejši od 45 let. Imel bo z dokladami vred 8700 Din mesečne plače. Kaj bodo dejali k tej ministrski plači kmetje v dunavski banovini, je drugo vprašanje. Zdi se namreč, da je v Jugoslaviji presneto malo kmetov, ki bi jim kljub težkemu delu za vzdrževanje sebe in svojcev kanilo v žep na mesec suhih 8700 dinarjev.

»Nočemo miloščine«

»Kmetiski list« piše v svojem velikonočnem uvodniku »Verujemo v vstajenje« med drugim:

»V dolgih stoletjih tujega jeroštva smo se Slovenci nekako navadili na tujo miloščino. Misel, da je le to trajno in nekaj vredno, kar narod zmora sam iz sebe, je v nas skoraj zamrla. Zato nas je veliki trenutek ob zlomu naših sovražnikov na koncu svetovne vojne navel tudi popolnoma nepripravljeni. Bili smo kakor tiste svetopisemske device, ki so prišle na gostijo brez olja v svojih svetilkah. Tujci so med nami zasejali seme razdora, sovraštva in medsebojne razprtije, a vrhu tega še suženjsko vero, da nam bo kdorkoli poldonil svobodo kakor dekle fantu piruh za veliko noč. Tako smo ob zarji dni, ki so bili za kdo ve kako dolgo bodočnost usodni in odločilni, ostali omamljeni in smo se zaleptali križem kakor večje. Zavaljo tega smo doživeli nekatero razočaranje, ki nas

Razcepljenost stanu ubija njega moč

Položaj slovenskega delavstva

Slovenska zemlja ima tisto ugodno lego, da je sposobna za industrijo. Rudna bogastva so ustvarila velike rudo- in premogokope. Gosta posajenost večjih naselij — mest, trgov, večjih vasi — ugodne komunikacijske zveze, še dosti goste železniško omrežje, vodna moč i. sl. je raznim industrijam olajševala naseljevanje v naši zemlji. K temu siromaštvo in pridnost ljudstva. Vse te okoliščine so vzrok, da ima skoraj vsak večji slovenski kraj kakor vrsto industrije, na kateri je delavna moč ljudstva sorazmerno udeležena.

Nikakor ne pretiravamo, ako trdimo, da Slovenija sama ne more preživeti vsega svojega naroda. To nam potrjuje velika emigracija naših ljudi za koscem kruha, ki ga iščejo v inozemstvu in južnih pokrajinah Jugoslavije. Slovenija ima mnogo siromakov — ljudi brez stalnega bivališča, ki so jim edino bogastvo močne, delavne roke in volja do dela. Vse ta proletariati se je dal na razpolago industriji, ki se je naseljevala v našo zemljo, da jo s tujim denarjem (ker slovenska je samo delavna moč) polagoma izsesa in pomnoži svoj kapital. Slovenski človek, ki je na kmetih stradal, je pribežal v mesto, da služi stroju in da tako pričaka na svojo smrt.

Socialno vprašanje se je pri nas reševalo skozi deset in desetletja in razvoj industrije na slovenskih tleh je pripomogel, da je stanovska organizacija našega delavstva še precej izvedena, čeprav radi ideoloških osnov proletariatu le deloma služi.

Kljub močnim organizacijam mora nepristranski opazovalec slovenskih delavskih razmer priznati, da naše delavstvo še ne pozna razen redkih izjem tiste enotne stanovske zavesti, kakršna bi bila za dosego boljših pravic slovenskemu delavcu potrebna. Mogočne izjeme vidimo

predvsem tam, kjer imamo stare, še predvojne industrije. Delavska zavest je v tistih krajih tradicionalna. Tam pa, kjer so se pojavile razne industrije včeraj in je delavec še napol kmetič, se še pozna vpliv kmetijske tradicije. Te vrste delavstvu je tuja zavest skupnosti in karitativnega ima v izbiri teh nezavednih, drug drugega izpodrivajočih ljudi lahek nosel. Toda še o nečem drugem je treba spregovoriti!

Dočim gledamo na eni strani stanovsko organizacijo industrijcev odnosno kapitalistov, v kateri so združeni pripadniki še tako nasprotnih si svetovnih nazorov ali mnenj, ki v lepi slogi rešujejo svoje stanovske in življenjske zadeve, vidimo na drugi strani maso delavstva, razcepljenega v vsemogoče svetovnonazorne in politične razprtije, tabore in frakcije, ki se še bolj, kot bore proti složnemu kapitalizmu za dosego življenjskih pravic, bore druga proti drugi, vnamajoč se z idealizmom za razna nepomembna »načela«, na katera se življenje in resničnost ne ozira in radi njih prav nič ne izboljšata kos manjkajočega kruha. Vsa ta »načela«, ki begajo slovensko delavstvo v imenu ali »nacionalizma« ali »katalicizma« ali »marksizma«, so gonilna sila političnih strank, ki rabijo za dosego svojih ciljev volivce. Da se ti cilji še nikdar in nikjer niso uresničili, da še niso prispeli na »cilj«, potrjujejo brezposelnost, beda, slabe mezde i. sl. nadloge, ki venomer trkajo na delavske duri, ne puščejo delavca, da bi se vsaj enkrat znebil skrbi in težkih misli ter se v brezskrbnosti odpočil.

Ta razcepljenost našega delavstva je vzrok marsičemu slabemu, ustvarja pa delavstvu tak podrejen položaj, kakršnega ta ponekod najbolj prosvetljen stan nikakor ne zasluži!

s pristavkom, pri katerih zadržah so se posamezniki udeleževali. Zaradi tega se naprošajo vsi absolventi Zadrugne šole v Ljubljani, da sporoče ravnateljstvu: 1. ime in priimek, 2. rojstni kraj, 3. sedanji položaj in bivališče, 4. leto dovršitve šole, 5. naslove zadrug, pri katerih so sodelovali ali sodelujejo. — Komur so znani označeni podatki o kakšnem drugem učenju Zadrugne šole, naj jih pošlje skupno s svojimi. Kdor ne bo poslal navedenih podatkov, bo označen, da ni nikjer sodeloval.

Na 40 let robije

Pohorska morilca Dolničarja in Gorupove, Sajtegel in Bevardi sta bila za svoj morilski zločin obsojena vsak na dvajset let robije. Njuna mladostnost ju je rešila vislic, ker sta izvršila zločin, ko še nista bila stara 21 let.

Naj ob tej priliki spet opozorimo na neko okolnost, ki je vse prej ko pa vzgojna in hvalevredna. Kakor že ob samem zločinu, tako se je tudi ob sedanji razpravi večina časopisja spet na dolgo in široko razpisala o tem umazanem in nečloveškem zločinu. Opisovanje do vseh podrobnosti itd. je sicer hvalevredno dejanje v komercialnem oziru, nikakor pa ne v moralnem, in zlasti vzgojnem. Nobene nujnosti ni, da se javnosti in pa zlasti mladini servira taka poročila, ki ne služijo samo kot poročevalska senzacija, nego mnogo bolj kot slab vpliv. Če je že naša cenzura v vsakem oziru stroga, naj tudi v tem pogledu napravi svojo dolžnost, ker bo s tem storila vzgoji mladine in javnosti veliko moralno uslugo.

Vi, moški...

O na: Vi moški ste res inkonsekventna bitja. Včeraj sem si kupila dva zelo draga klobuka in nisi niti zamrmral. Danes sem si pa kupila tri druge klobuke, od katerih je vsakrati stal le polovico — in sedaj delaš toliko prahu...

jih ali manjših neuspehov, ampak nasprotno! S podvojeno voljo, z jekleno vztrajnostjo in z neuklonljivo vero v končno zmago se je vnovič treba lotiti dela in delati, delati ter zopet delati. Proč z mislijo, da nam bo kdo kaj poklonil ali daroval! Ta misel samo opravičuje lenobo, ki pomeni našo smrt. Saj poznate pregovor, da je »šenk umrl, boglonej ga je pa pokopal«. Brez naše volje, brez naših lastnih naporov, truda in žrtve ne bomo dosegli nikoli ničesar koristnega zase, najmanj pa pravice. Kajti pravica je božji zaklad, ki ga je deležen samo tisti, kdor s svojim življenjem in delom dokaže, da ga je vreden!

7 dni

po svetu

7 dni svetovne politike

Pretekla nedelja je bila za evropsko politiko pomembna v toliko, da je z vso ostrino postavila vprašanje sudetskih Nemcev in s tem vprašanje notranjega sožitja med državnim narodom in med nacionalnimi skupinami, t. j. v prvi vrsti Nemci. Vodja sudetskih Nemcev Konrad Henlein je v okviru velikega kongresa svoje stranke (Sudetendeutsche Partei) zavrnil osnovno manjšinskega statuta, kakor ga je oznanil in izdelal ministrski predsednik dr. Milan Hodža. Henlein je postavilo sem točk svojih zahtev. Med temi zahtevami se nahaja tudi tista, ki stremi za revizijo češkega pojmovanja zgodovine in iz nje izvirajočih posledic. Henlein zahteva nadalje popolno avtonomijo sudetskih Nemcev, reparacijo vseh krivic, ki da so se zgodile Nemcem vse od l. 1919, izključno namestitev nemškega uradništva v nemških pokrajinah in slovesno priznanje narodnega socializma kot tistega svetovnega nazora, ki je tudi nazor sudetskih Nemcev.

Češke stranke se do sedaj še niso izjavile v parlamentu o teh zahtevah, dočim jih je tisk odklonil večidel, ne pa popolnoma. Podobno je, da niso vsi mostovi podrti in da se bo dala najti še primerna platforma ob popuščanju z obeh strani. Medtem pa je postalo

češko vprašanje

že tudi mednarodno vprašanje, saj se bavijo z njim zapadne velesile prav tako intenzivno kakor Nemčija in Italija. Sedaj bo treba počakati na manjšinski statut praške vlade. Pred obelodanitvijo tega statuta ni pričakovati kakih bistvenih novih momentov v tem vprašanju, s katerim so se 28. t. m. bavili tudi o priliki francosko-angleških ministrski razgovorov Londonu. Prezident dr. Beneš je poslal vladam v Parizu in Londonu obširno spomenico, ki prikazuje ves dosedanj potek dogajanja v zadevah nemške narodne manjšine, obenem pa vsebuje baje ta spomenica neko podlago za nadaljnja pogajanja.

Francosko-italijanska

pred pogajanja, ki sta jih pričela grof Ciano in odpravnik poslov Blondel v Rimu s tolikim optimizmom, da so zaenkrat stopila nekoliko v ozadje, ker se je francoska diplomacija koncentrirala bolj na londonske razgovore, kis o jih pričeli Chamberlain, Daladier, Bonnet, lord Halifax in sir Robert Van sittart 28. t. m. v Londonu. Tako so sedaj

angleško-francoski razgovori

vo spredju vsega zanimanja. Pričeli so se v znamenju Českoslovaške, napovedana pa so tudi pogajanja o poglobitvi angleško francoskega sodelovanja na političnem, gospodarskem in vojaškem polju. Francoski tisk je dal razumeti, da bi hotela Francija dobiti v Angliji posojilo za svojo obožitev, toda Angleži zahtevajo en bistveni pogoj za plasiranje svojega denarja v Franciji: dao stane pri liberalističnem gospodarskem listemu, t. j. da ne bo uvedla devizne kontrole in drugih omejitev v izmenjavi gospodarskih dobrin. Anglija gre za to, da ostane Francija zvesta washingtonski valutni pogodbi in le v tem slučaju je londonska »city« pripravljena finansirati francosko letalsko industrijo t. t. d.

Japonska vojna utrujenost

je sedaj aktualni predmet mednarodnega tiska. Če in v koliko odgovarja resnici, bodo vsekakor pokazali dogodki sami. Te vesti govore o tem, da primanjkuje Japoncem finančnih sredstev, da so devize izčrpane in da so razni neuspehi na kitajskih frontah dovedli Japonce tako daleč, da bo morala s spremembo zunanje političnega kurza rešiti, kar se rešiti da. Konkretne na tem nimamo nič, kajti ministrski predsednik knez Konoze se napovedal postrebo akcijo proti Japoncem. Zdi se, da so se njegovi osebni nasprotniki na Japonske mperano veselili njegovega padca. Na Japonskem je marsikaj nejasno, verjetno pa je, da gre za običajno azijsko taktiko, ki ji pa Evropa ne bi smela nasesti.

V Nemški Avstriji

je bil te dni postavljen Josef Bürckel za neomejnega upravnega diktatorja, ki ima do 1. maja 1939 izvesti v smislu naloga Hitlerja popolno zlitev dosedanje avstrijske in nemške uprave odnosno njeno pretopitev v sistem rajha. Državni namestnik dr. Seyss-Inquart in avstrijski ministri so v vsem podrejeni Bürckelu, ki ima svoj določen program in nalogo.

František Udržal, kmet, večkratni minister in ministrski predsednik bratske čekoslovaške republike, je pretekli teden preminul v starosti 72 let.

Dva pomirljiva nasprotnika

Med Anglijo in Irsko je pretekli teden prišlo do sporazuma. Dolgo vrsto let je Irska bila bitko za svojo neodvisnost in samostojnost, na kar pa Anglija ni pristala, ker bi tako izgubila nadzorstvo in oblast nad svojo sosedo Irsko. Vendar pa so bili Irski vztrajni v svojih zahtevah. Njih trud je bil končno kronan z uspehom. Postali so nezavisna in samostojna država. Pogajanja za priznanje in pomirjenje je brez dvoma tako pospešil splošen svetovni politični položaj, v katerem se je znašla Anglija.

Poziv

absolventom zadrugne šole

Zadrugna šola v Ljubljani bo obhajala letos v novembru tridesetletnico svojega delovanja. Ravnateljstvo šole namerava izdati ob tej priliki spomenico, v kateri bodo navedeni vsi absolventi šole

še danes skeli in nas bo skelelo, dokler nam spet ne napoči kdaj velik teden, ko nas bo življenje poklicalo k novi skušnji.

Ali pa naj nam napake preteklosti vzamejo voljo do dela v sedanjosti in upanje v bodočnost? Nikakor ne! Nekoč je zapisal Oton Župančič, naš največji sedanji pesnik, tele besede: »Osel gre samo enkrat na led! Baš to je oslovstvo! Modrec si misli: Prvič sem pal, drugič bom plesal po njem.«

V teh kratkih besedah je izražena vsa lista modrost, ki je zlasti nam Slovencem tako krvavo potrebna. Ne obupati zaradi morebitnih napak in zavoljo več-

odgovarja samo na vprašanja,
ki jim je priložen ta odrezek
„EDINOST“ 30. aprila 1938

Kulturna obzorja

Trije uvodniki

Pred preusmeritvijo našega javnega življenja

V času, ko smo po našem dnevnem časopisu zaman iskali odkritih in poštenih izjav o nalogah in dolžnostih, ki nam jih nalagajo zadnji politični dogodki, so se vzdramili naši kulturni delavci in nam povedali nekaj besed, ki so jih naši poklicni politiki zamudili in pozabili povedati.

Naj navedemo nekaj stavkov, ki so jih napisale naše tri vodilne revije.

V »Ljubljanskem Zvonu« (št. 3—4) je napisal Juš Kozak:

»Kakor je ostal narod žilav in trdoživ skozi vse pretrse in se je ohranil zaradi svoje uporne konservativnosti, tako mu mora še vedno živa, življenjska volja ustvariti pogoje za nove čase, ki zahtevajo vse večjih naporov in aktivnosti. Narodna država, zopet z mrtiči odkupljena, rojena iz velike življenjske volje, je zakoličila narodovo posest. Toda narod je ostal zaprt, kakor v tistih dneh, ko se je pričel pravdati za njive. Notranje nepripravljenega, nezaupljivega in tesnosrčnega so razočaranja potlačila. Vzganjan v vednem strahu, se je prihulil pred odgovornostjo za lastno usodo. Pred zgodovinskim dogajanjem pa ni mogoče ostati prihuljen.« Članek se končuje:

»Večje odgovornosti, odkar se je v nas prebudila narodna zavest, še nismo nosili. Ne gre le za to, da ohranimo dediščino posesti, da prebudimo narodno in državno zavest, ustvariti moramo na svojih tleh z vsemi naporom in aktivnostjo pogoje za zgradbo občedolovske kulture v obrambo vseh pravic človeškega dostojanstva. Le globoke etične in moralne vrednote dajo človeški skupnosti moč, zoperstaviti se velikim dogodkom.«

Uvodnik v »Dejanju« (št. 4) izzveneva v sledečih stavkih:

»Zato pozivamo vse Slovence, pristaje vse nazorskih skupin in smeri, da oseb-

no-nazorsko in strankarsko resnico pravilno podredijo skupni narodni usodi, da na ta način najbolj zavarujejo prvo in okrepijo drugo ter s tem ravnotežjem ustvarijo glavni pogoj za skupno reševanje slovenskega narodnega življenja. Ne pozivamo k slogaštvu, ki niža duhovne napetosti in plitvi osebno usmerjeno delo, ampak k takemu načinu slovenskega sobivanja, ki z njim dajemo prednost določenim in nujnim življenjskim zahtevam pred neobveznim in idejno-organizacijskimi.

Naša iskrena želja je, da bi ta poziv porojen iz mladega rodu in v usodnem času, razumeli predvsem tisti Slovenci, ki odločajo v današnjem gospodarskem, političnem in kulturnem življenju.

Slično čitamo v »Sodobnosti« (št. 4):

»Iz teh vidikov je treba konkretno zastaviti prasanje: kaj je že storjenega in kaj je treba še storiti v pogledu zbiranja slovenskih kulturnih delavcev v enotno obrambno fronto slovenske kulture? Prvi koraki takega zbiranja so storjeni. Toda, ali so ti začetni poizkusi postavljeni na podlago, ki je za naše današnje slovenske potrebe dovolj široka? Ali ni sedanja podlaga odločno preozka? Ali ni danes potrebna koncentracija sil na mnogo širši osnovi, ob popolni izločitvi nevažnih, da celo škodljivih pomislekov, ki so že tolikokrat zavili skupno delo, da bi nam že vendarle enkrat lahko služili kot zgolj poučna in žalostna izkušnja preteklih dni, ne pa kot vodilo za bodočnost.«

Ali ne diha iz teh in takih stavkov nekaj, kar daje vero, da se slovenska inteligenca vedno bolj zaveda odgovornosti, ki jo ima pred narodom in zgodovino? Pri naših poklicnih politikih še menda dolgo nismo tako daleč. Ali pa se nemara motimo?

OBZORJA (št. 1—2)

revija za leposlovje, umetnost in publicistiko

Usoda mariborskim leposlovnim revijam doslej ni bila naklonjena; kajti izhajale so večji del iz prestižnih, čisto tudi narodnostno-političnih razlogov, ne pa iz resničnih potreb kot glasilo pisateljske generacije. Zato so vse te revije boleale na notranji idejni šibkosti, pred vsem pa na pomanjkanju spretnih in zmožnih pisateljev.

Danšnji čas je mariborski reviji »Obzorjem« bolj naklonjen. Ne le zato, ker je postal Maribor danes kulturno in politično tako pomemben, kakor doslej še ni bil, ampak tudi zato, ker se je nabralo v Mariboru in okolici lepo število pisateljev, ki so se tudi v centru že uveljavili. Razen tega se da s priključitvijo ostalih kulturnih delavcev v krog sodelavcev razširiti osnova take revije. Pogoji za uspevanje so torej dani.

Če bodo »Obzorja« znala združiti okoli sebe v širokogrudni pozitivni delovni simbiozi vse kulturne faktorje brez razlike svetovnih in političnih nazorov in če bodo posvečala potrebno pozornost svojstvenim problemom slovenskega severa, jim je uspeh že v naprej zagajen.

Kolikor se da soditi po prvi dvojni številki, so na najboljši poti, da postanejo revija z visokim nivojem.

Iz vsebine omenjanega prispevke Šorlija, Potrča in Godine (leposlovje v prozi), Samca, Voduške, Petelinove, Rehara in Žitnika (pesmi), Dornika in Fr. Vodnika (eseji), Murka, Tavčarja, Kerenčiča

in Kovarja (razprave in članki). Dva D iz m i n a epigrama in pod naslovom Pregled, Meškovič govori na Zupančičevem večeru v Celju, drobno, a dragoceno razpravo J. Glaserja o tiskovnih pomotah v Zupančiču ter nekaj drobiža in ocen izpod peresa Š. N. Uderla, Bajuka, Vodnika in Dornika. Torej vsekakor pestra in pisana vsebina!

Izmed razprav bi radi posebno opozorili na delo Kerenčiča in Kovarja, ki s konkretnimi številkami razpravljata o našem gospodarskem položaju. To sistematično delo, ki mora tvoriti podlago za vsako kulturno in narodnostno-politično ter socialno delo na kmetih se vredno pridruži Zgečevi razpravi o dveh vaseh v Halozah (Sodobnost) in Lampretovi »Tvarno duhovni strukturi župnije Ribnica na Pohorju« (Dejanje I. 4). Želeti bi bilo, da bi imeli čim prej take razprave o drugih krajih slovenskega severa.

Revijo vzorno urejata prof. dr. Vladimir Králj in prof. dr. Ivan Dornik. Okusno opremljeno tiska in izdaja Mariborska tiskarna.

V vednost vseh okoliščin, ki so pred 20. leti odločale in odločile našo narodno samostojnost, bo zagovarjala revija zapadne demokracije, svobodo narodnega samoodločevanja na vseh področjih državnega in meddržavnega življenja, zavedajoč se, da smo ob teh idejah pred leti kot narod vstali in da z njih zatonom v Evropi kot narod umremo« (Uvodnik v »Obzorjih«. Št. 1—2, str. 2.)

Švarkinovo »Tuje dete« pri pobreški »Vzajemnosti«

V nedeljo so uprizorili pobreški delavci znano optimistično rusko komedijo »Tuje dete«, ki je kakor že preje v Ljubljani in v Mariboru, kjer so jo igrali poklicni igralci, dobro uspela. Gotovo se delavec, ki mu je umetnost le nekaj oddih od trde vsakdanje borbe za kruh, ne more in tudi noče primerjati z ljudmi, ki jim je to poklic. Če torej govorimo o ustvaritvah delavskih diletantov, ne smemo pozabiti, da so bili večji del prvič n odrudi in jih torej ne moremo presojati s prvinskimi merili. Nekaj pa jim moramo brezpogojno priznati: tisto toplo ljubezen in voljo do kulturnega dela, ki žene te ljudi, da po težkem vsakdanjem delu še in ure vadijo in se uče pozno v noč. In to je mnogokrat bolj dragoceno kakor visoka umetnost poklicnih igralcev.

Že ko si vstopil, si bil presenečen: polna dvorana ljudi, ki so nestrpno pričakovali, da se dvigne zastor. Stel oziroma izračunal sem, da jih je bilo vsaj štiristo.

Že samo to, nad vse častno število udeležencev dviga kulturno in narodnostno, da: tudi narodnostno, pomembnost njihovega dela nad marsikako prirediteljo, ki ima vso podporo javnosti in »merodajnih faktorjev«.

Igralci so se izredno potrudili in so mestoma dosegli v svoji igri resnično visok nivo. Vsa uprizoritev je bila na dostojni višini in tudi bolj razvjeni obiskovalci so se zadovoljni vračali domov. jad.

Kulturni drobiž

Literarni večer štajarskih književnikov se bo vršil v začetku maja v mariborski Ljudski univerzi. Nastopili bodo Miško Kranjec, Anton Ingolič, Ivan Potrč, Janko Kajč in Branko Rudolf. Za večer vlada že danes živahno zanimanje.

Velika drevesa dajo več sence ko sadja.

Zakoni kakor pač lovijo muhe, ja-streba pa pustijo letati.

Strah ima velike oči

Razgovor z neobičajnim koncem

Pred kratkim sem se v neki mariborski kavarni slučajno znašel s kulturnim delavcem, ki je napisal že petnajst člankov o edino pravi veri v bodočnost Slovencev. Člankov se spominjam dobro. Bili so več ali manj megleno jugoslovenski, povedali niso nič, a bavili so se s slovensko edino potrebo, čimprej splahniti pod jugoslovenski krov. Seveda so bili skoz in skoz ti članki nacionalni. Nacionalni v tistem smislu, ki vidi samo nacionalnost ali anacionalnost, ne da bi se dotaknil v čemer-koli drugih vprašanj, kakor gospodarstva, socialnih in kulturnih razmer i. sl. v narodu, razmer, ki igrajo v življenju poedinca in celote važno vlogo. Članki so bili napisani s tisto ostro ozkostrčnostjo, ki odlikuje prepričanje povprečnega, z monopolom nacionalizma nabasane Slovence, češ, ravno takole in takole bo in mora biti prav. Rad gledam takega Slovence, dobra predvojnja roba je. Razgledan je kljub ozkogrudnosti včasih po slovenskem svetu in zasleduje vsak pojav. Še tako majhen listič ne uide njegovim očem.

— Jaz, je poudaril svojo osebo, ne morem doumeti tega, kar se godi zadnji čas. Separatizem tu, separatizem tam. Ali smo se zato borili, ali smo zato žrtvovali svojo dragoceno kri?

— Mi, sem odvrnil, smo se tepli za svoje gospodarje in smo njim žrtvovali tisto dragoceno kri, katero ste pravkar

izvolili omeniti. Ali naš narod, to je kmet, delavec, meščanski rokodelc itd., je mnogo mislil na s v o b o d o. Seveda, ne na tisto svobodo, kakršno pojmuje vi in o kakršni smo mi vsi skoz in skoz goščali v svet. Pazite, svoboda je samo ena — in, no, ravno to edino svobodo smo si želeli, nobene druge! Kos kruha k temu vprašanju...

— Materialist! je prekinil moj glas. Ni prav, da je inte-li-genca materialistična. Mar ste komunist? No, no, nikar užalje-ni, nisem mislil tako hudo. Pozabite, prosim vas, kot da nikdar ni bilo izgovor-jeno! Kako ste rekli prej? Aha, svoboda! Glejte Hitlerja, o s v o b o d i l je nemški narod! In u-e-dinil. Za skupnost je treba svojo voljo! Ah, da bi ga mi imeli, da bi še nam jugoslovenska majka rodila ta-kega ve-li-ka-na! Kakšno svobodo bi nam prinesel? In u-e-dinil bi nas, iz tolikih ko-sov zvaril vse nas v eden edini kos že-leza. Tako pa ta frdanci separa-tizem.

Ko je tretjič spregovoril to nagnusno besedo, se je zgodilo: omedlel je. Čisto pravilno omedlel.

In z najinim intervjuvom sva bila pri kraju.

Domov grede sem premišljal o politiki. Tega ali onega drži pokonci, hm, tale pa je omedlel. Pomiloval sem kulturnega delavca in — bogami — vseh njegovih petnajst člankov mi je začelo rojiti po gla-vi...

—din—

Za povzdigo naše živinoreje

Ban dravske banovine je na podlagi zadnjih uveljavljenih določb predpisal pravilnik o ustanovitvi, upravljanju in uporabljanju banovinskega živinorejskega sklada dravske banovine. Ta sklad se ustanovi pri banski upravi za povzdigo živinoreje. Vanj se stekajo polovico občinskih pristojbin za izdajanje, prenos, podaljšanje in izpremembo živinskih potnih listov, obresti tega sklada, obresti posojil tega sklada in morebitni drugi dohodki.

Sklad se bo uporabljal samo za neposredno in posredno povzdigo živinoreje, zlasti za nabavo dobrih plemenskih živali selekcijskim društvom, občinam, kmetijskim ustanovam in društvom in posameznim posestnikom; za premiranje vseh vrst domačih živali, zlasti živali selekcijskih društev; za prispevke selekcijskim zve-zam in nadzorovanje molže; za vzdrževalne nagrade lastnikom dobrih plemenjakov; za vzrejne nagrade dobrih plemenjakov; za tiskanje matičnih knjig in tiskovin in za nabavo pripomočkov okoli selekcijskega dela; za ureditev rejskih središč raznih domačih živali; za ureditev rodovniških konjerejskih edinic, za ureditev prodaje živine in živinoreje; za sklad za varovanje banovinskih plemenjakov in rodovniške živine pri selekcijskih društvih; za pobijanje jetike pri živini članov selekcijskih društev; za znanstveno strokovna preučevanja živinorejskih vprašanj; živinorejske tečaje, strokovno književnost in napravno načrtov; za poravnavanje stroškov prevoza plemenskih živali; za dajanje posojil občinam, živinorejskim društvom, zadrugam in zasebnikom za nabavo plemenskih živali. Natančnejša določila o podpiranju vsega tega in o posojilih bodo izdana s posebno odredbo. Proračun tega sklada bo sestavni del banovinskega proračuna.

Kdor pljune po drugih, umaže najprej svoja usta.

Poostreno nadzorstvo nad izvozom sadja

Po novi uredbi ministra trgovine in industrije bo odslej spremenjena in poostrena kontrola sadja, določenega za izvoz. Med dosedanjimi predpisi in sedanjo uredbo je v glavnem tale razlika: Pregled sadja na domačem trgu se popolnoma ukinja, ujava pa se strog in obvezen pregled na železniških postajah pri tovarjenju sadja v vagona. Poostreni so nadalje predpisi glede kvalitete sadja, ki se izvažajo in so predpisane tudi označbe kvalitete in podjetij, ki se morajo nalepiti na zavitkih sadja, česar prejšnji pravilniki niso določali. Po tej uredbi spadajo pod kontrolo tudi maline in urehi. Na podlagi te uredbe bo strokovni odbor za sadje predpisal tipe embalaže za vse vrste sadja, ki je namenjeno za izvoz. Kar se pa kontrole same tiče, predvideva uredba na čelo individualne odgovornosti kontrolorja namesto dosedaj kolektivne odgovornosti tržnih komisij. Kontrolorje za pregled sadja, namenjenega za izvoz, postavlja trgovinski minister na predlog strokovnega odbora za sadje. Ti kontrolorji so strokovnemu odboru tudi odgovorni za svoje delo. Uredba podeljuje strokovnemu odboru pravico, da določi dan za odprtitev izvozne sezone za sveže slive in sadje, česar prej ni bilo mogoče izvesti. Uredba predvideva tudi novo vrsto sankcij. V primeru kršitve predpisov dosedanjih pravilnikov so bili odgovorni izvozniki sadja upravnemu oblastvu prve stopnje. Ker se pa vse izrečene kazni proti izvoznikom na podlagi pravilnika zakona o kontroli kmetijskih pridelkov zaradi dolgega postopanja niso izvrševale, predvideva sedaj izdelani načrt uredbe, da bodo morali izvozniki položiti določen znesek kot kavcijo za izvršitev vseh predpisov te uredbe.

OGLAŠUJTE V »EDINOSTI«!

HABJANOV NEJČE

LOJZE ZUPANČ

V mrzlo, vlažno in po plesnobi zaudarjajočo izbo se je prithotapil mrak. Na klopi ob mrzli peči sedi tridesetletni Nejče in od časa do časa nemirno strese z glavno, kakor da se brani nadležnih muh. Pa ni muh, le živčna bolezen grize mladega betežnega moža in mu kljuje po možganih kakor neusmiljeni detel.

Stara Habjanka utrne vžigalico in nažge smrdljivo petrolejko, ki visi nad mizo. Potlej pogleda na uro, ki šklepeta na steni s svojim zarjavelim kolesjem in vzdihne: »Križani Bog, na deveto gre, njega pa še zmirom ni.« Nejče prične »čepati« z rokami. Rad bi spregovoril, pa mu besede ne gredo z jezika. Mati ga opazi, ustopi se predenj, ga prime za mrzlo, otrplo roko, se z žalostjo v očeh skloni prav k njegovemu ušesu in z nadušljivim glasom zašepče: »Nejček, kar večerjaj bova. Saj očeta najbrže nocoj ne bo domov...«

Sin brezizrazno gleda v materin nagnan obraz. Ves ubog in neboljen se vse-

sa v njene drobne, sive, mežikajoče oči. Posreči se mu, da s težavo spregovori:

»Kakor veste, mati. Brrr, zebe me...« Habjanov Nejče je bolan — živčno bolan. Po vsem telesu se trese in tudi pameti je otroče. Za nobeno delo ni sposoben, zato so ga lansko jesen francoske oblasti poslale preko meje, nazaj v domovino. Pripeljali so ga v mrzlo kočevsko deželico, kjer gospodarijo ljudje tuje krvi in kjer v raztrgani, najemniški bajti skromno živita in čakata svojega konca stari Habjan in njegova žena. Stari Habjan je upokojeni železniški delavec in prejema mesečno štiristo dinarjev pokojnine. Za življenje premalo, za smrt preveč! Že pred leti se je bil vselil v malo bajtico, ki je bila last bogatega Kočevarja. Odšteval je od skromne pokojnine denar za najemnino, jedel nezabeljeno polento, tolkel mizerijo in preklinjal ves svet.

Da, dokler sta bila z ženo sama, sta se še nekako prebijala skozi sive dni stare-

Za dom in pridne roke

Prijeten kotiček v hiši

Povsod je lepo, a najlepše doma, pravi naš star pregovor. Toda le oni človek ga lahko prav od srca ponovi, kateremu je dom res prijeten, kateremu je dom res pravo pribežališče, kjer se otrese vseh življenjskih skrbi in težav. Mnogi ljudje mislijo, da je le v bogatem domu prijeto. To mnenje je zelo napačno. Prijeto je v vsakem domu, kjer kraljuje žena, ki se je z vso ljubeznijo posvetila domu, svoji družini in gospodinjstvu. V takem domu je doma sreča, in ob ognjišču, kterelega je zanetila ljubeča roka gospodinje, je vsa udobnost in zadovoljstvo družine.

Prava gospodinja bo znala bogatemu kakor najrevnejšemu stanovanju dati isto prijeto toplino, ki človeka privlačuje

in osrečuje. Kaj pomaga, če je stanovanje čisto in lepo urejeno, pohištvo lepo in dragoceno, če nas že ob prvem vstopu v sobo odbija nek hlad, ki veje od vseh teh, lahko lepih, toda vendar tako mrtvo razpostavljenih predmetov. Marsikatera gospodinja se čudi, zakaj se vedno manj znanec in prijatelj oglašajo v njeni hiši. Naj bo uverjena, da se gost vedno rad počuti v hiši gostiteljice domače, udobno in prijeto. Kako se naj počuti gost prijeto, če je v nadi, da je bil povabljen na prijeto kramljanje ob popoldanski kavi, bil posajen na neudoben stol za več ali manj neudobno mizo. Ves čas bivanja v gostiteljevi hiši ima občutek neke prisiljenosti in nedomačnosti. Kakor na 'akšni razstavi čepa gostje za mizo sredi sobe.

Ali bi ne bilo prijetejše in privlačnejše, če bi si vsaka gospodinja takoj v začetku ali pa vsaj tekom prvega časa, uredila v enem izmed stanovanjskih prostorov takozvani prijeten kotiček? Z ozirom na to, kakšna so sredstva, s katerimi gospodinja razpolaga, si nabavi prostoru primerno kvadratno, nekoliko nižjo mizo. Okoli nje razpostavi nizke, udobne stole ali naslanjače, ob steni pa klopec. Čeprav so stoli blazinjeni, učinkuje zelo prijeto par blazin, ki naj predstavljajo ročno delo. Tembolj so potrebne olazine na lesenih ali pletenih naslanjačih. Miza, kakor stoli naj bodo nižji zato, ker se na nizkem sedišču mnogo udobneje sedi. Ako postavi gospodinja v bližino omenjenega pohištva še eno ali dve sobni lončnici, bo to privlačnost kotička zelo povzdignilo. Na mizi pa naj bo prt, ki je istotako ročno delo, in nižja vaza s cvetjem. Koga ne bi prvi pogled na ta kotiček navdal z veseljem. Premislite, kako prijeto bo v njem vam, vaši družini in vašim gostom.

Kmečko dekle in gospodinjstvo

Če preživimo par dni v tej, par dni v oni kmečki hiši, lahko v preminogih krajih opazimo, da gre vzgoja naših kmečkih deklet popolnoma zgrešeno pot. Ko dekle odraste šolskim klopem in bi naj pričela prava vzgoja za njen bodoči poklic žene, matere in gospodinje, se v kmečki hiši nihče niti ne spomni na to. Dekle uporabljajo za razne poti, molžnjo, opravljanje živine in poljsko delo. V pošolski dobi spada dekle v prvi vrsti v hišo ob stran matere. Seveda nastopi sedaj vprašanje, če je pač mati sama v stanju, nuditi svoji hčeri potreben pouk. Z žalostjo moramo ugotoviti, da v preminogih slučajih ni, zato, ker se sama ni ničesar naučila. So pa slučajji, da gospodinja v kmečki hiši prav skrbna gospodinja, a ji vseeno niti na kraj pameti ne pade, da bi naj poleg nje stala v kuhinji še hči, ko pa je vendar zunaj toliko dela za njo. Ali misli, taka mati, da bo njena hči takrat, ko bo prišel njen čas, kuharsko in gospodinjstvo učeno kar s klina snela ali pa v žraku polovila? — Kako naj bo tako dekle pozneje v svojem gospodinjstvu srečno, če ničesar ne zna.

Ob vsaki najmanjši priliki naj mati z ljubeznijo in vzpodbudo navaja svojo hčer posnemanju. Ob nedeljah in dnevih, ko je več časa, naj se kuhajo stvari, ki niso vsak dan na dnevnem redu. Naj se kuhajo nalašč zato, da se bo hči kaj naučila. Isto velja tudi za vsa druga hišna opravila.

Kjer je pa le mogoče, naj dajo starši svoje hčere v gospodinjstvo šolo ali tečaj, da dobe dekleta tam vsaj osnovne pojme o pravilnem gospodinjstvu.

KUHINJA

Jedilni list za teden dni

Ponedeljek. Opoldne: 1. Paradižnikova juha. 2. Krompirjevi faširani zrezki. Solata. 3. Riževe pogachice. **Zvečer:** Žganci. Kislo zelje.

Torek. Opoldne: 1. Goveja juha. 2. Govečina. Krompirjev pire. Mrzli hren. **Zvečer:** Jetrna omaka. Polenta.

Sreda. Opoldne: 1. Krompirjeva juha. 2. Goveja pečenka. Makaroni. 3. Palačinke s sirom in smetano. **Zvečer:** Široki rezanci s šunko. Solata.

Četrtek. Opoldne: 1. Goveja juha z žemljicami. 2. Pljučna omaka. Žemljivi

cmoki. 3. Proja. **Zvečer:** Krompirjev guljaž. Kava.

Petek. Opoldne: 1. Smetanova juha. 2. Zdrobovi zrezki. Solata. 3. Jabolčni praženec. **Zvečer:** Krompirjevi cmoki. Solata.

Sobota. Opoldne: 1. Goveja juha. 1. Govečina. Špinača. Prožen krompir. **Zvečer:** felečji paprikaš. Makaroni.

Nedelja. Opoldne: 1. Goveja juha z rezanci. 2. Jagnjetina. Pečeni krompir. Solata. 3. Francoska omeleta. **Zvečer:** Sardine s čebulo. Kruh. Čaj.

Riževe pogachice. Na vodi ali mleku, kateremu dodamo žlico sladkorja, skuhamo riž precej gosto. Riž nato razgrnemo na pekačo in ga ohladimo. Ohlajenega razrežemo v štirioglate ploščice, povajamo v jajce in drobno ter na obeh straneh opečemo v vroči masti. Serviramo jih z malinovcem ali marmelado.

Goveja pečenka z makaroni. Kos lepe goveje meče brez kosti osolimo. Nato narežemo česna, slanina, dodamo soli in popra. To dobro premešamo in s to zmesjo preslanimo govedino. Meso nato dušimo na večji množini dobro zrezane čebule med pogostim zalivanjem z vodo. Ko je gotovo, okisamo nekoliko s kisom ali citroninim sokom. Razrežemo in z mestnim sokom polito pečenko obložimo z makaroni.

Zdrobovi zrezki. 15 dkg gosto skuhanega zdroba, 10 dkg stlačenega kuhanega krompirja, nekoliko zrezane in na masti zarumenjene čebule, tri osminke litra vode, peteršili, poper, sol, majaron, 2 dkg moke in eno jajce dobro premešamo in oblikujemo zrezke. Povajamo jih v moko, jajce in drobno ter opečemo na masti.

Pečeni krompir. Za izpremembo vam bo gotovo ugajal namesto kuhanega krompirja pečeni krompir. Krompir olupite in zrežite na tanke ploščice. Pustite, da se nekoliko osuše, nato jih osolite in spečite na masti, da postanejo lepo rjavorumeni. Pri pečenju ne smejo ležati ena preko druge. Med pečenjem jih je treba obračati.

RADIO LJUBLJANA

Nedelja. 1. maja. 8: Vesel nedeljski spored (plošč). 8.15: Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve. 8.45: Verski govor (g. prof. Valerian Učak). 9: Napovedi, poročila. 9.15: Kozaki pojo (plošč). 9.30: Pester koncert Radijskega orkestra. 11.30: Otroški nastop vodi gđc. Slavica Vencajzova. 11.30: Koncert godbe »Sloga«. 13: Napovedi, poročila. 13.20: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah). 17: Kmet. ura: O priznanju žitnih posevkov in krompirjevih nasadov (g. inž. F. Mikuš). 17.30: Veselo popoldne. 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura. 19.50: Prenos šmarne iz cerkve sv. Petra v Ljubljani. 20.30: Poudar v glasbi. 22: Napovedi, poročila. 22.15: Mladine idile (Radijski orkester).

Ponedeljek. 2. maja. 12: Pisana trata (plošč). 12.15: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Fantazije (plošč). 14: Napovedi. 18: Cemu zaščita proti napadom iz zraka (g. dr. Ladislav Klinc). 18.20: Smetana: Valentinov tabor (sini. pesnitev, plošč). 18.40: Kulturna kronika: Vseučiliška knjižnica v Ljubljani — zgodovina, pomen, naloge (g. dr. Joža Glonar). 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura. 19.50: Zanimivosti. 20: Spominski večer ob prvi obletnici mojstra Mateja Hubada. 20.45: Ura Čajkovskega (Radijski orkester). 22: Napovedi, poročila. 22.15: Prenos lahke glasbe iz restavracije »Emona«.

Torek. 3. maja. 11: Šolska ura: Kako tudi učenec in učenka lahko pomagata, če nastane nenadno nezgoda. II. del (g. dr. Franta Mis). 12: Instrumentalne solistične točke (plošč). 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Opol-danski koncert Radijskega orkestra. 14: Napovedi. 18: Koncert Radijskega orkestra. 18.40: Tragika judovstva v srednjem veku (g. Fr. Tersegav). 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura. 19.50: Zabavni zvočni tednik. 20: Pevski koncert društva »Grafika«. 20.45: Kaj pravi stari »Škrata«. 22: Napovedi, poročila. 22.15: Pester spored (Radijski orkester).

Sreda. 4. maja. Po domače (plošč). 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Radijski šramel. 14: Napovedi. 18: Mladinska ura: Glasbeno oblikoslovje (g. dr. Anton Dolinar). 18.40: Dolenska mesta v dobi merkantilizma.

Praktični nasveti

Grlo steklenice, cilind. itd. ravno presekaš, če tanko volneno vrstico namočiš v terpentinu in z njo trdno prevežeš mesto, kjer ga hočeš prerezati. Vrvico prižgeš in jo zgornj vtakni steklo v mrzlo vodo. Tu se bo steklo prelomilo točno na mestu, kjer je bilo prevezano.

Lesene posode ne perij z vodo, v kateri je soda, ker dobi tedaj les zamolklo barvo.

Pokvarjeno maslo dobi zopet dober okus, če ga raztopiš na ognju in ga segrevaš toliko časa, da se nekoliko prepeni. Tedaj mu dodaš še skorjico kruha. Maslo bo dobilo zopet dober okus.

Odrezano limono ohraniš, če jo povežeš z odrezano limono na krožnik, ovlažen s kisom.

Počeno steklenico (termos) se lahko uporablja, če jo napolniš namesto z vodo s kosičami sliv ali črešnji. Segrete koščice držijo dalje časa toploto nego voda.

Baterija žepne svetilke svetli dalje časa, če jo takoj, ko opaziš, da sveti slabše, večkrat segreješ nad toplo pečjo.

Porumenclo perilo zopet obledi, če ga daš za nekaj časa v kislo mleko.

(g. prof. Janko Jarc). 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura. 19.50: Šah. 20: Prenos iz Maribora.

Četrtek. 5. maja. 12: Mojstri lahke glasbe (plošč). 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Opol-danski koncert Radijskega orkestra. 14: Napovedi. 18: Koncertne suite (Radijski orkester). 18.40: Slovenščina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič). 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura. 19.50: Uvod v prenos. 20: Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani.

Petek. 6. maja. 11: Šolska ura: Mater! (Brezpos. učit. abiturienti, vodi g. Silvo Meliora). 12: Po naših stezicah (plošč). 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Pisan orkestralni koncert (plošč). 14: Napovedi. 18: Ženska ura: Podoželska gospodinja in tujski promet (ga. Ivanka Velikonja). 18.20: Nekaj valčkov (plošč). 18.40: Francoščina (g. dr. Stanko Leben). 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura. 19.50: 10 minut za planince. 20: Mo zartova orkestralna ura (Radijski orkester). 21: Pablo Casals igra (plošč). 21.10: V večer svetovne klavirske literature. 22: Napovedi, poročila. 22.30: Angleške plošče.

Sobota. 7. maja. 12: Druga za drugo plošč hitijo, z vsake poskočni napravi dodnijo. 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Druga za drugo plošč hitijo. 14: Napovedi. 18: Za delopust (igra Radijski orkester). 18.40: Sredozemski človek (g. dr. Valter Bohinec). 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura. 19.50: Pregled sporeda. 20: Zumanja politika (g. dr. Alojzij Kuhar). 20.30: V večer muzikkomedijantov. 22: Napovedi, poročila. 22.15: Vesel konec tedna (Radijski orkester). 23: XX. mednarodni katoliški esper. kongres.

»Vremensko« poročilo.

— Ti si sončni žarek moje duše. Ti preganjaš temne oblake mojega obupa in greješ moje srce tako silno, da se moja ljubezen nikdar ne bo ohladila... »

— Prosim nehaj, nehaj — je dejal ona — in mi povej, ali je to ženitovljanska ponudba ali vremensko poročilo.

SKRBI ZA »EDINOST«

ga življenja. Zdaj, ko so mu naprtli na ramena še tridesetletnega pohabljenega sina, ki je bil le še živ mrlič, zdaj je imel vzrokov več ko preveč, da si je pulil lase in preklinjal v svoji revji še hujše kakor kdajkoli prej.

Ze pred desetimi leti se je njegova najstarejša hčerka Magda izselila v Ameriko. S trebulom za kruhom, kakor pravijo. Kakor že tisoči, stotisoči pred njo...

Ko se je Nejc izučil za ključavničarja in dorastel v krepkega fanta, je Amerika že davno zaprla svoje meje. In Magdi in Nejcju in starima dvema so se na mah v tisočih nočeh sanjane sanje razpuhtele v nič.

»Ne, doma je na tisoče brezposejnih,« je potlej dejal Nejc. »Doma ne bom stradal in prekladal roke iz enega žepa v drugega. Na Francosko pojdem!« In je šel. Tako sta končno ostala v najemniški bajti stara dva Habjana sama.

Dokler se ni sin iznenada povrnil.

Lansko poletje si je v tujini, kjer si je služil kruh, prijavil k tekmovanju kolesarjev. Vozil je prvi, kakor že čestokrat prej. Tik pred koncem tekme je v njegovem kolesu nastala mala napakica — in zaletel se je z glavo v zid občestne hiše.

Obležal je v krvi. Živčni pretres je imel zanj hujše posledice, kakor so zdravniki sprva domnevali. Postal je pohabljenec, nesposoben za delo, ki ga je od doma zvala bilo v tujino. Vsem je postal na mah v breme, in poslali so ga nazaj, odkoder je bil prišel.

Zdaj sedi Nejc ves zlomljen in slab pri svoji ostareli in revni materi. Naslanja se s komolci na mizo, živčno stresa z glavo in momlja z otročjim glasom: »Kakor veste, mati. Brri, zebe me...«

Starici zableste solze v očeh. Počasi, oprijemajoč se sten, oddrša iz izbe v zakajeno vežo in potegne z burkljami iz peči čadast pisker. V glinasto skledico nasuje debelačnih žgancev, polije nanje nekaj žlic posnetega mleka, pograbi mimogrede z lesene police dve žlici in postavi večerjo na mizo. Od starosti in brezmejne žalosti se ji glas trese. Žalost se oklepa njenega obupanega srca, da zajoka presunljivo. Spomni se na Mater Božjo, ki je pred dva tisoč leti takisto trpela za svojega Sina, ko je klečala pod križem, na katerem je bila razpeta živa bolečina njenega srca. Ob tem spominu ji je še hujše pri srcu. Vsa obločana pristopi k sinu in se rahlo dotakne njegovega komolca.

»Nejc,« pravi. »Lačen si. Jej, sin moj!«

Starega Habjana pa še zmerom ni domov. Ze popoldne je bil potrkal na vrata bajte občinski sluga.

»Tole pozivnico podpišite, oče Habjan,« je dejal sluga, ko je vstopil v temačno izbo. »Pa najboljšje bi bilo, da se kar precej odpravite v občinsko pisarno. Župan vas kliče.«

Stari si je nataknil očala ter podpisal pozivnico.

»No, sem radoveden, čemu me kličejo na občino,« je mrmral, ko se je hitel oblačiti. »Hej, mati!« je čez čas vzkliknil. »Mogoče so pa le uslišali mojo prošnjo za Nejcka.«

»Da bi bilo res,« je vzdihnila Habjanka.

Še tisto uro je odkrevsal v občinsko pisarno.

»Tak, zdaj sem tu!« je pozdravil, ko je stal pred županom. »Klicali ste me, župan.«

Župan je bil zavaljen dedec. Zavihal si je dolge, mastne brke, se odhrknil in kar naravnost usekal:

»S tisto vašo prošnjo pa ni nič, oče Habjan! Odbita je! Tule je zapisano, glejte,« mu je pod nos podržal orumenel kos

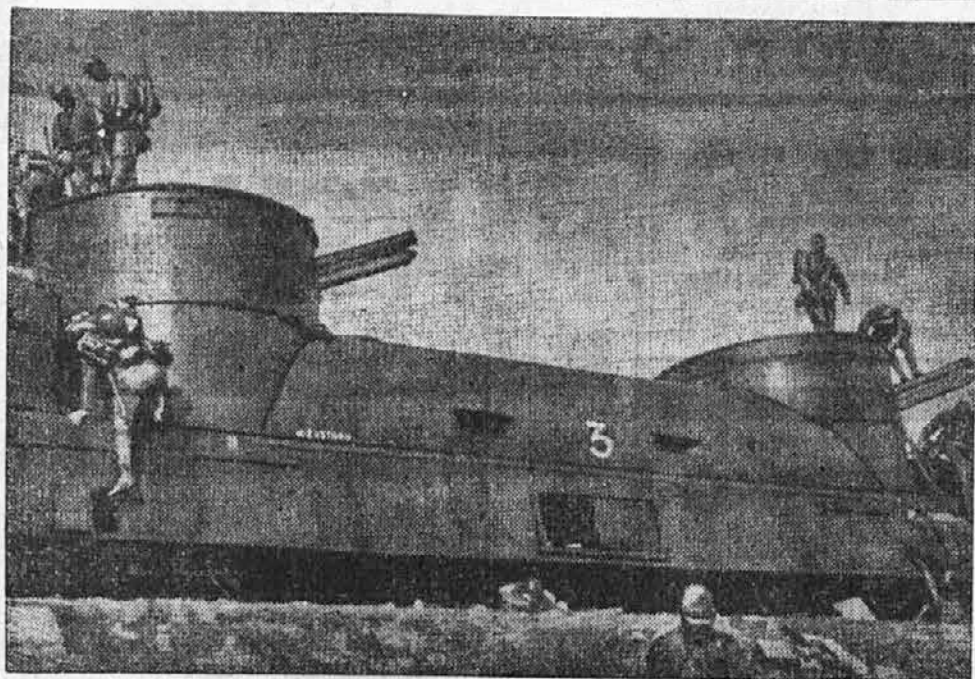
popisanega papirja, »da ste upokojenec, in da morate potemtakem sami skrbeti za onemoglega sina. Ubožnice so prenapolnjene, hiralnice takisto. Sploh pa,« je omalovažujoče pridelal, »po vaši smrti po itak morala naša občina skrbeti zanj, ker živ menda ne bo šel za vami v grob, hehehe!«

Starega je pograbilo, da bi najraje udaril župana po sredi obraza. Jezilo ga je županovo posmehljivo govorjenje. Udaril je z grčavo palico po tleh in pričel na vsa usta kričati:

»Tak, tako so rešili mojo prošnjo! Kaj jaz naj živim onemoglega sina, ki niti sebe in ženo ne morem preživeti kakor se človeku spodobi. Kaj mislite, da je moj sin pes? Tak, primejduš, kar mislim, da, kar mislim si, da ste mi vse to vi skuhal!«

»Pazite, kako govorite, oče Habjanov!« ga je prekinil župan in ga s povzdignjenim glasom posvaril.

»Nič, pazite! Kar tiho bodite, primejduš!« je starec rohnol in se razvnel v svoji nemočni ihti. »Če bi mogel sina sam vzdrževati, ne bi prišel s prošnjo k vam, da veste. Požvižgal bi se potlej na vas, ja! Pa meni ne boste povedali, kako in kaj. Vi ste moje pisanje oddali. In kar ste

V bojih v severni Kitajski so Japonci, ki sicer v zadnjih tednih izgubljajo bitko za bitko, zajeli ob nekem napadu več vojnega materiala. Med tem tudi moderen bojni oklopni vlak, ki nam ga kaže naša podoba.

Kitajske žene v borbi za svobodo

Nedavno so odšle v Hankovu na Kitajskem tri divizije kitajskih amaconk na fronto. Maršal Čangkajšek je pri odhodu dejal, da je njih bojna vrednost enaka trem izurjenim, za boj sposobnim divizijam. Vojna je kitajsko ljudstvo preobrazila. To je opaziti tudi pri nežnem spolu. Plamen patriotizma neti že mesece sem kitajski ženski svet. Nežne žene so se spremenile v bojevite amaconke. Kitajci v etapi si pripovedujejo o njih junaštvu najneverjetnejše stvari. Toda te govorice še bolj podžigajo odporno silo in množe vrste bataljonov kitajskih amaconk.

Tako je na primer ženski bataljon, ki je dobil ime »Hčerke Kvangsija« po enoletni vojaški izobrazbi marširal 500 kilometrov do glavnega mesta pokrajine Kvangsi. Med prepevanjem enostavno-monotoni kitajskih pesmi, so korakale Kitajke s puškami in tornistri po starih kitajskih cestah. Neka druga formacija, ki jo vodi Kitajka Lien Čang Jin, je znana pod imenom »Strah Japoncev«. Ta formacija šteje 10.000 žena in 90.000 mož in vodi na severnem Kitajskem gverilsko vojno. V neki bitki med 500 amaconkami in eno četo Japoncev je ostalo živih samo

20 amaconk, dočim so ostali vsi Japonci mrtvi na bojišču. Tako vsaj pravi legendarno poročilo. Veliko pa je pripomogla v podžiganju bojnih strasti v ženskih vrstah zmagovita amaconka Yoa Tin Fen, ki je zaslovela l. 1931. pri Mukdenu radi svojih bojnih podvigov. Še danes jo obožujejo pod imenom »Sveta Ivana Kitajske«. Spremembo v duševnosti kitajskih žena si je lahko predstaviti, če pomislimo na ženo maršala Čangkajška. Ona je važen faktor pri vseh odločitvah kitajske vlade oziroma njenega moža, ki igra sedaj vlogo diktatorja. Njej je bolj kakor »Kitajski Sveti Ivan« pripisati dejstvo, da se kitajske žene na tisoče odzivajo klicu za vstop v amaconske formacije. Isto velja tudi za bolničarke. Veliko začudenje je vzbudila v kitajski družbi vest, da se je lepa K. W. Chow, potomka bogate in ugledne rodbine, odločila iti na fronto med bolničarke, kjer jo imenujejo »Beli angel«. Ona vodi kitajske bolničarke, ki se bore s pomanjkanjem zdravil, bolnišnic itd. Z ranjenimi vojaki deli skromno vojaško hrano in živčne napore ob stalnih kanonadah.

»Črni volk« — Kemal Atatürk

Osvobodil turško ženo

Emancipacija turške žene, ki je bila vse do nedavno še vkleknjena v verige konservativnega korana, je delo Gazija Kemala Atatürka. Treba si je priklicati v spomin le par dejstev, da se vidi, kako daleč je uspela osvoboditev turških žena izpod verskih islamskih predsodkov. Tako je nedavno turška družba za proučevanje zgodovine, imela v palači predsednika republike svoj drugi kongres. Podpredsednica te družbe je gospa Afet, ki je imela ob tej priliki med moškimi znanstveniki kot edina — toda povsem ravnopravna žena — veliko predavanje o vseh fazah turške zgodovine. Gospodična Sabiha Genkčen na primer je prvi ženski pilot Turčije. Ob priliki vojaških letalskih podvigov proti Kurdom je prejela veliko diamantno kolajno za letalske zasluge. Obstreljevala je kurdske pobunjenke z letalsko strojnico tako bravurozno, da jo je Kemal Atatürk adoptiral kot svojo »častno hčerko«. Toda žene ne silijo samo v moške poklice. Tako n. pr. je »pa Heriman Halis, ki je bila izvoljena za »mis Turčije«, poročila kljub bogatim ženidbenim ponudbam, nekega neznanega moža. Danes je najboljša žena in mati svojih otrok.

Borba za emancipacijo turške žene je stara 30 let. Že takrat so zahtevale žene nekaj višje in višjo izobrazbo, več svobode, kakor jo je dajal osovraženi harem, zahtevale so nadalje, da smejo hoditi v javnost brez pajčolana, pravico do dela itd. Vojna je pomagala ženam v marsičem. Sila razmer jih je dovedla kot bolničarke v vojne bolnišnice, opravljale so službo bančnih uradnic itd. Do leta 1923. so se morale turške ženske organizacije boriti vsekakor za državno priznanje pravic, ki so si jih pridobile z delom v vojni. Šele Kemal paša, veliki reformator, je sprostil turško ženo, ko je pobral moškim fese in ženam pajčolane.

Dobaviteljska ravnodušnost.

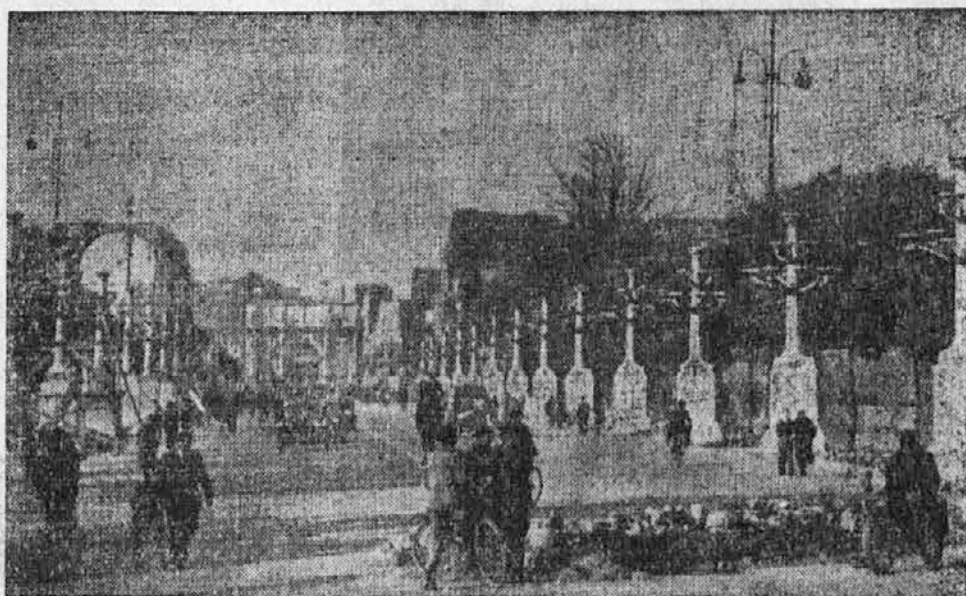
»Gospod generalni ravnatelj, velika nevšečnost se nam je primerila. Granate smo poslali generalu Francu, torpede pa Negrinu.«

»Nič hudega — si jih bosta že izmenjala.«
smel obdržati v spomin.«

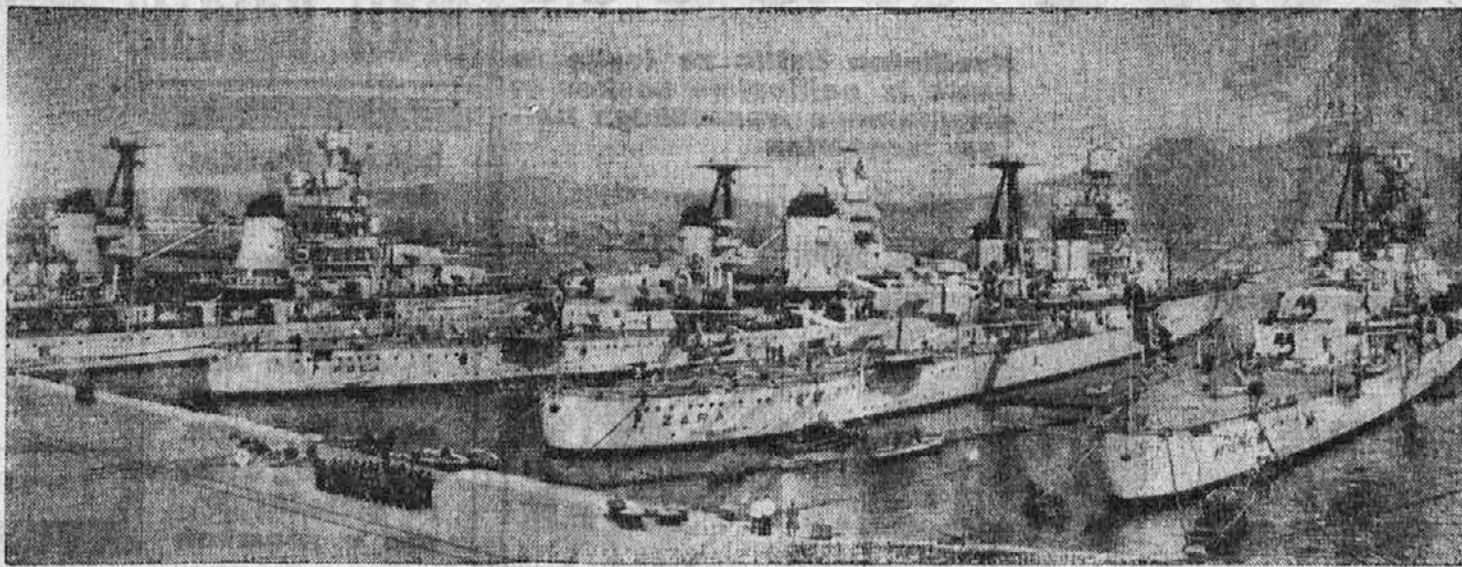

Gazi Mustafa Kemal-Atatürk, preporoditelj in obnovitelj današnje Turčije, ki je pod njegovim vodstvom postala moderna država v evropskem smislu.

40 milijonov lir za sprejem Hitlerja

V Rimu se vrše velike priprave za sprejem nemškega vodje in kancelarja Hitlerja, ki bo prispel dne 3. maja v Rim. Na sliki visoki častni kandelabri, s katerimi je okrašena Via del Triumfi (ulica triumfa). Stroški za sprejem in bivanje Hitlerja v Italiji znašajo nad 40 milijonov lir.

V neapelskem pristanišču se zbira italijanska mornarica, ki bo tudi pričakala Hitlerja, ko bo obiskal 3. maja Italijo. Na podobi vidimo tri težke križarke »Fiume«, »Zara« in »Pola«.

vi na mojo prošnjo napisali, to so brali. Kakor ste vi napisali, tako so rešili. Kajpa, moja prošnja ste odbili! Seveda, ko bi bil jaz Kočevar...«

»Molčite!« je zagrmel zdajci župan nad jezljivim starcem.

Oni pa ga ni poslušal. »Se enkrat rečem,« je kričal, »če bi bil jaz ptič iz vašega gnezda, pritojbi me menda priporočili. Vi, vi, primojdusevski...!«

Ohripel je od kričanja. Glas se mu je tresel, kakor da ga pribijajo na križ. Županu je bilo na vse zadnje le zadosti, pa je odprl vrata in potisnil starca na cesto...

Srdit je odšel stari proti domu. Od jezze, ki se mu je nabirala v srcu, je bil slab, da so mu noge klecale v kolenih. Opiral se je na palico, pričel je smrkati in iznenada so mu v očeh zablesteli solze ter mu pričele polzati po poraščenem suhem licu ter se loviti za dolge, sive brke. Od gnjeva in nemoči je jokal. Tiho in obupano.

Sredi pota proti domu se je vanj zaletel poštni sel.

»Ohej, oče Habjanov!« je zaklical z nasmehom na mlademu obrazu. »Kar k vam sem bil namenjen. No, pa je tako še bolj-

še, bova kar tukaj uredila. Tule se podpisite. Pismo iz Amerike imam za vas!«

»Magda...« je zašepetal stariček in čez obraz mu je hušnil topel smehljaj. »Tak, da je vendar pisala, ti punca ti takšna, pa sem mislil, da je na vse že pozabila,« mu je ušlo skozi misel.

In objela ga je radovednost, da je kar sredi ceste odprl pismo. Sklonil se je nizko nad drobno pisan papir in čital:

»Ljubi oča in mati! Sem dobila vaš list in mi je nazarensko hudo za Nejčka. Moj Bog, le s čim smo se nebesom tako silno zamerili, da nas tako hudo tepo! Kaj bo zdaj! Ubogi Nejček! Vse noči prejemam zanj, četudi vem, da to ne bo prav nič pomagalo. Jaz bi vam tako rada kaj pomagala, saj si kar mislim, kak hudo je zdaj pri vas doma. Kaj pa mati? So zdravi? Zmerom sem mislila, ko sem bila še doma, da bo potlej bolje, kadar bom od doma in vam bo laže, ko vam bom jaz pošljala dolarje. Pa sem se tako zelo motila. Pri nas v Ameriki je tudi zmerom slabše. Moj mož je že skoro leto dni brez stalnega dela. Malo tu prime za delo, malo tam, za silo se prebijamo. Mozi življenje. Podpore za brezposelne pa so ukinili. Pa tretjega otroka smo kupili pred tremi

meseci. Punčka je. Za Metko smo jo krstili. Po stari materi. Zdej vam pa, ljubi oče in mati, pošiljam dva dolarja, ker več res ne morem. Bog daj, da bi dobili. Sem slišala, da v Evropi odpirajo pisma, ki prihajajo iz Amerike in da denar jemljejo iz njih. Pišite mi, če ste dobili. Moj mož, jaz in otroci vas vse prav prisrčno pozdravljamo. Vaša Magda...«

Stari je obrnil kuverto. Na tla sta padla dva modra papirja. Pobral ju je. Ko je šel mimo gostilnice, mu je zašumelo v ušesih: »Samo en kvartincek ga bom...« Da i jezo poplaknem.

Ko je sedel za mizo, je pozabil na dom, na betežno ženo in onemoglega sina. Nacejati se je pričel z vinom, da bi vdušil v sebi jezo zaradi neuslišane prošnje.

Doma je v mrzli sobi čakala nanj stara Habjanka. Nejčka je spravila v posteljo. Spal je. Ona pa je v temi sedela pokraj sinove postelje ter se silila k molitvi. Toda niti enega očenaša ni mogla zmoliti. Preveč gorja je bilo ta večer v njeni trepetajoči duši. Poleg nje spi v nemirnem spanju njen edini in pohabljeni sin, zunanek je njen mož. Po dolgih letih

njunega skupnega življenja je nocoj prvič izostal pozno pod noč zdoma.

Na mah jo je postalo strah tihote. Poiskala je v mizici načeto svečico in jo našla. Skozi slabo priprte oknice pa je silil v sobo veter, ki je zunaj tulil okoli oglov samotne bajte. Plamen je nekajkrat vzplapolal in umrl. Strahotna tema je planila iz vseh kotov v izbo.

Starka je skrla obraz v dlani in zaihtela.

Zunaj, v temni noči, je preko puste pokrajine drvela mrzla, kočevska burja.

V Ameriki.

Glavni ravnatelj velikega newyorškega hotela je pri pregledu opazil snažilca, ki se je hudo kislo držal. Potrepljal ga je po rami in dejal: »Toda, prijatelj, glavo pokonci in veselo glejte v svet. Tudi jaz sem začel kot snažilec in glejte, danes sem glavni ravnatelj. Saj smo vendar v Ameriki.«

Snažilec pa se je še bolj zmračil obraz: »Jaz sem pa bil v začetku svoje kariere glavni ravnatelj, sedaj sem samo snažilec. To je tudi Amerika.«

Oglasi v „EDINOSTI“ posredujejo med mestom in deželo!

„Ekspedit“

MEDNARODNA ŠPEDICIJA, DRUŽBA Z O. Z.

Telefoni: Pisarna inter. 24-14
Skladišče 27-92
Brzjavi:
„EKSPEDIT“ MARIBOR

Mednarodni prevozi, ocarinjenja, reekspedicije, selitve, prevozi, vskladiščenja v lastna suha skladišča, reklamacije, inkaso i. t. d.

Maribor, Cankarjeva ulica 26

Slika predstavlja važno strateško oporišče Anglije — Gibraltar, ki straži prehod iz Sredozemskega v Atlantsko morje. Angleški vojaki vodijo opazovanja in stražo ob priliki tamošnjih manevrov angleške vojske.

FOX PASTA

Kvalitetno čistilo za čevlje in usnje iz najfinjših voskov in originalnega francoskega balzam terpentina

Zahtevajte in uporabljajte samo FOX-kremo
Dobi se v vsaki boljši trgovini

Novi modeli

**ARDIE
SACHS
VICTORIA**

1938

motorna kolesa
so tu!

Oglejte si veliko zalogo brezobvezno - V račun vzamemo rabljena motorna kolesa - Ves pribor motornih koles na zalogi - Kvalitetno blago, nizke cene! V predsezoni znaten popust!

J. HOJNIK, generalno zastopstvo - Maribor, Frančiškanska ul. 13

2500 Din rabite,

da zaslužite 1000 Din mesečno doma.

Dopise:

„Anos“ Maribor
Orožnova 6

Prilozite znakol

Damsko in moško perilo

Lične
bluze
nogavice
vsakovrstne

Kupite najceneje,
da se naše blago uvede
pri

F. Kramaršič

trgovina s perilom,
modnim blagom in
in drobnino

MARIBOR
Gospodarska ulica 13

Mali oglasi

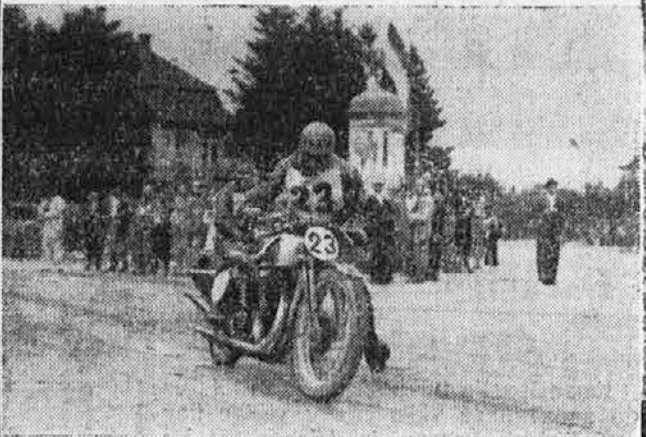
beseda 0-55 din,
dopisovanje po
1-50 din; inse-
ratni davek do
40 besed 1- din,
nad 40 besed
2- din. Za šitri-
rana pisma se
plača 10- din.
Za odgovor
je priložiti 3-
din v znamkah

Od 100 ccm do 600 ccm **NSU** ednajst različnih tip

Motor Lotz-Maribor

Cankarjeva 26

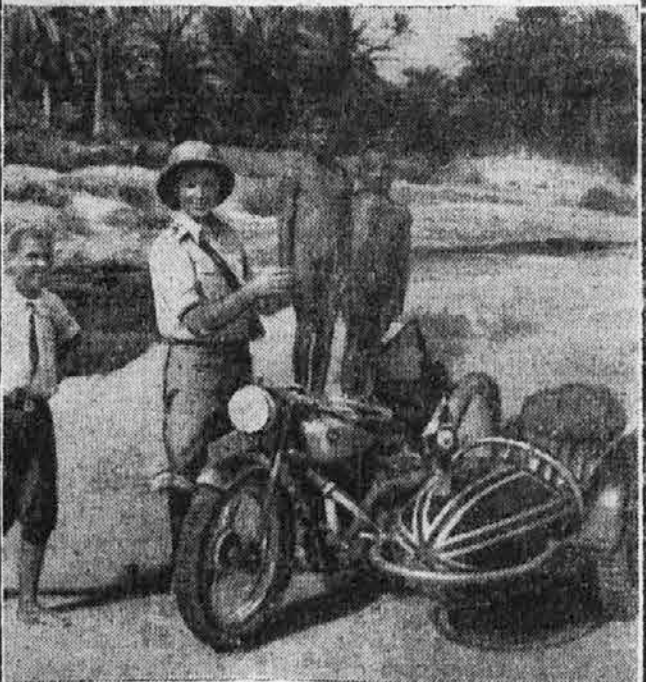
Telefon 28-50

Na NSU motorju zmagovalac mnogih velikih dirk

Svetujem Vam kot strokovnjak, ker sem se o kakovosti, zmožnosti in ekonomičnosti NSU motorja sam preizkušal pri dirkah, dnevno in na velikih potovanjih. Posedujem najbolje urejeno zastopstvo motornih koles. V Vašem lastnem interesu Vas prosim, da si pred nakupom motornega kolesa ogledate mojo zalogo.

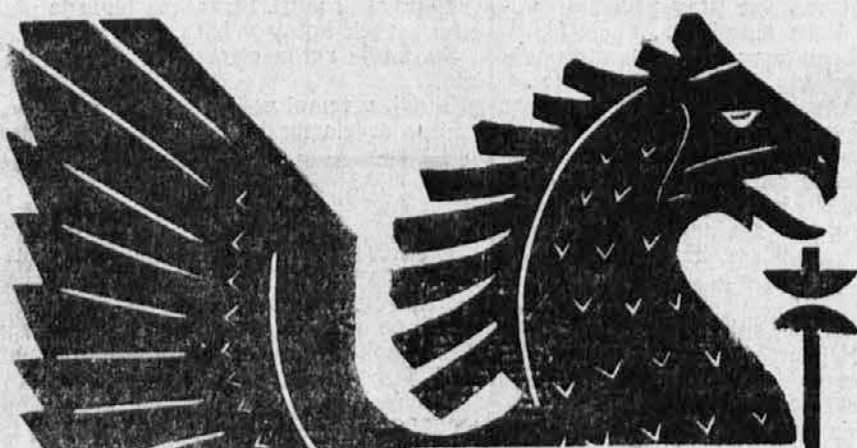
Rudolf Lotz

Rudi Lotz na NSU v Afriki

Kupujte

pri trdkah ki
oglašujejo v „EDINOSTI“!

Tiskarna

Litografija

Knjigoveznica

Kamnotisk

Offsettisk

Bakrotisk

Anilinski tisk

Plakaterski zavod

Tisk časopisov

PIROFANIA patent

MARIBORSKA TISKARNA d. d., MARIBOR

KOPALIŠKA ULICA 6

Telefon 25-67, 25-68, 25-69